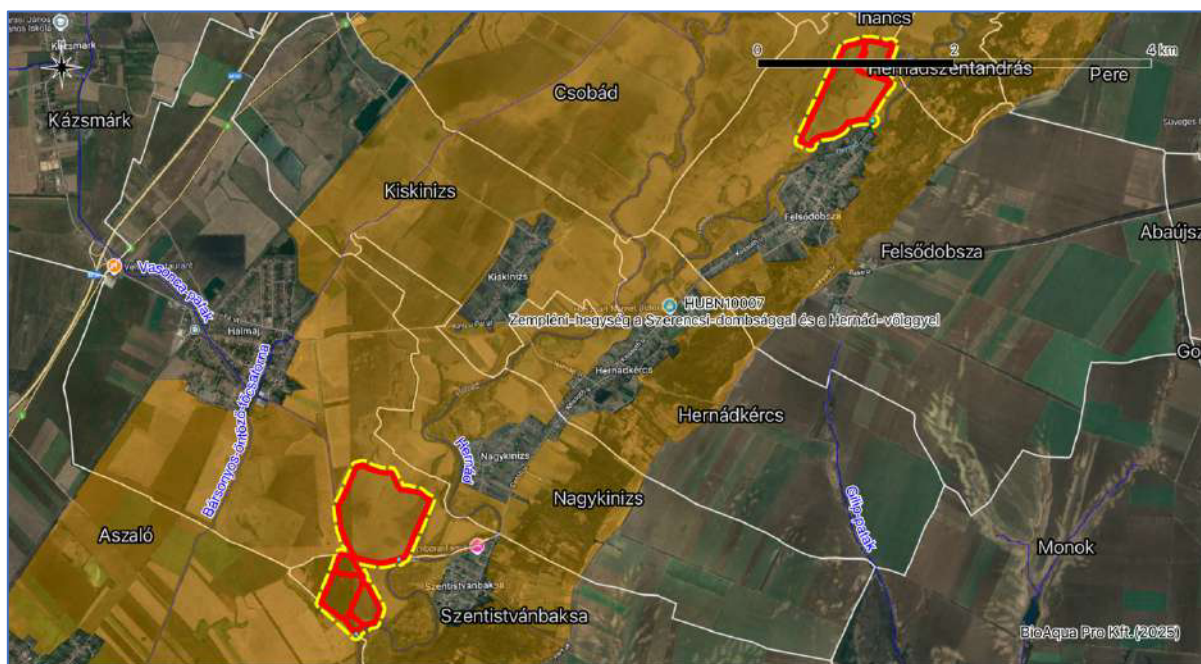

NATURA 2000 HATÁSBECSLÉS

A 275/2004. (X. 8.) KORM. RENDELET 14. SZ. MELLÉKLETÉBEN
MEGFOGALMAZOTT FORMAI ÉS TARTALMI ELŐÍRÁSOK ALAPJÁN

*„A Kércsagro Kft. (Hernádkércs) 137,34 ha termőföld
öntözéséhez tervezett öntözésfejlesztése” tárgyú projekthez*

– a Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-
völgyel (HUBN10007) különleges madárvédelmi területre
vonatkozóan

Készítette:

BioAqua Pro Kft.

Székhely: 4032 Debrecen, Soó Rezső u. 21.

Adószám: 13370406-2-09

Web: www.bioaquapro.hu

E-mail: info@bioaquapro.hu

Tel.: +36 52 541 780

2025. július

ALÁÍRÓ LAP

FELELŐS SZAKÉRTŐK:

Dr. Müller Zoltán

biológia-földrajz szakos tanár,
hidrobiológia-vízi ökológia PhD;
természetvédelmi szakértő (Élővilágvédelem,
Földtani természeti értékek és barlangok védelme),
szakértői engedély száma:
OKVF-SZ-034/2012, OKVF-SZ-048/2012.

Dr. Kiss Béla

biológus és biológia szakos tanár, halászati szakmérnök,
hidrobiológia-vízi ökológia PhD;
természetvédelmi szakértő (Élővilágvédelem),
tájvédelmi szakértő,
szakértői engedély száma:
OKVF-SZ-050/2011, SZ-018/2018.

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Hódör István biológia szakos tanár; hulló-kétlábú és madártani szakértő

Lukács Attila biológia-környezetvédelem szakos tanár; élővilág-védelmi munkarész projektvezető

Ez a jelentés a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. Teljes egészében, vagy részleteiben bármilyen felhasználása a szerző hozzájárulása nélkül tilos.

Jelen dokumentumban szerepelnek olyan biotikai adatok is, melyek az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság adatbázisából, adatszolgáltatásából származnak.

TARTALOMJEGYZÉK

1. AZONOSÍTÓ ADATOK	5
1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége.....	5
1.2. Az adatlap kitöltésében részt vevő személyek, szervezetek neve, címe, elérhetősége, szakmai referenciáinak leírása.....	5
2. A TERV VAGY BERUHÁZÁS.....	8
2.1. A beruházás bemutatása, célja.....	8
2.2. A beruházás Natura 2000 érintettsége.....	8
2.3. A terv egyéb természetvédelmi érintettsége	12
2.4. A beruházás technológiája.....	12
2.5. A beruházás mérete, térbeli kiterjedése, területe, jelentősége, időtartama	13
2.6. A kivitelezés várható időtartama	14
2.7. A kivitelezés során várható átmeneti hatások	14
2.8. A megvalósításhoz szükséges létesítmények.....	14
2.9. A megvalósítás társadalmi, gazdasági következményei.....	15
3. A MEGVALÓSÍTÁS INDOKAI.....	16
3.1. A terv vagy beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése	16
3.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét alátámasztó indokok	16
4. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET.....	17
4.1. A Natura 2000 terület neve és kódja, amelyre a terv vagy a beruházás várhatóan hatással van	17
4.2. A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) különleges madárvédelmi terület adatai	17
4.2.1. <i>Jelölő fajok</i>	17
4.2.1.1. A) mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfajok	17
4.2.1.2. B) mellékletben meghatározott egyéb madárfajok	18
4.2.2. <i>Természeti állapot</i>	18
4.2.2.1. Az aktuális vizsgálatok időpontja, helyszíne, módszere	18
4.2.2.2. Az aktuális vizsgálatok eredményei	19
5. A TERV VAGY BERUHÁZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAI	23
5.1. A különleges madárvédelmi területre gyakorolt hatások.....	23
5.1.1. <i>A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében</i>	23
5.1.1.1. Hatásterületek	23

5.1.1.1.1.	Közvetlen építési (létesítési, telepítési) élővilág-védelmi hatásterület	23
5.1.1.1.2.	Közvetett építési (létesítési, telepítési) élővilág-védelmi hatásterület	23
5.1.1.1.3.	Üzemelési élővilág-védelmi hatásterület	24
5.1.1.1.4.	Az élővilág-védelmi hatásterületek ábrázolása	25
5.1.1.2.	A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló fajok természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások leírása	25
5.1.1.2.1.	A jelölő fajok általános bemutatása és érintettsége.....	25
5.1.1.2.1.1.	A) mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfajok	26
5.1.1.2.1.2.	B) mellékletben meghatározott egyéb madárfajok.....	37
5.1.1.2.2.	Várható hatások becsült mértéke	41
5.1.1.2.2.1.	A) mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfajok	41
5.1.1.2.2.1.1.	A várható hatások becsült mértéke összegezve.....	42
5.1.1.2.2.2.	B) mellékletben meghatározott egyéb madárfajok.....	43
5.1.1.2.2.2.1.	A tevékenységgel érintett, a kijelölés alapjául szolgáló fajok egyedeinek száma, állománysűrűsége vagy az érintett terület nagysága	43
5.1.1.2.2.2.2.	Az egyedek vagy a terület szerepe a faj védelme tekintetében	44
5.1.1.2.2.2.3.	A faj ritkasága (helyi, regionális és ennél magasabb szinten felmérve, ideértve az európai közösségi szintet is)	44
5.1.1.2.2.2.4.	A faj szaporodási képessége (a fajra vagy a populációra jellemző dinamika alapján). ..	44
5.1.1.2.2.2.5.	A tevékenység megvalósulása esetén a faj, illetve a faj élőhelyének képessége arra, hogy a célzott védelmi intézkedéseket kivéve minden egyéb beavatkozás nélkül, kizárólag a faj, illetve élőhelyének dinamikája következtében rövid időn belül visszaálljon egy olyan állapotba, amely az eredeti állapottal egyenértékű vagy jobb annál.....	44
5.1.1.2.2.2.6.	A területek koherenciája	45
5.1.1.2.2.2.7.	A várható hatások becsült mértéke összegezve.....	45
5.1.1.3.	A tervezett beruházás hatása az érintett Natura 2000 terület fenntartási tervében megfogalmazott, és a területre meghatározott specifikus célkitűzések megvalósulására.....	46
5.1.1.3.1.	Alapinformációk.....	46
5.1.1.3.2.	A beruházás keretében tervezett tevékenységek, illetve azok hatásai.....	46
6.	ALTERNATÍV (EGYÉB ÉSSZERŰ) MEGOLDÁSOK	49
6.1.	„0” változat – projekt nélküli eset.....	49
6.2.	A megvalósítás vizsgált változatai.....	49
7.	JAVASOLT TERMÉSZETVÉDELMI CÉLÚ INTÉZKEDÉSEK	50
7.1.	Javasolt időbeli korlátozás.....	50
8.	KIEGYENLÍTŐ (KOMPENZÁCIÓS) INTÉZKEDÉSEK.....	51
9.	FELHASZNÁLT IRODALOM.....	52
10.	SZAKÉRTŐI IGAZOLÁSOK.....	53

1. AZONOSÍTÓ ADATOK

1.1. A TERV KÉSZÍTŐJÉNEK, ILLETVE A BERUHÁZÓNAK A NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE

Érdekelt neve	KÉRCESAGRO Mezőgazdasági Korlátolt Felelősségű Társaság
Székhelye	3846 Hernádkércs, Rákóczi utca 2.
Fő tevékenység	0111 '25Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése
A cég statisztikai számjele	26752714-0111-113-05.
Cégjegyzék száma	05-09-031852
A képviseletre jogosultak	Zsiga Lajos Gábor A képviselet módja: önálló A képviseletre jogosult tisztsége: ügyvezető (vezető tisztségviselő)
	Luskai Zsolt A képviselet módja: önálló A képviseletre jogosult tisztsége: ügyvezető (vezető tisztségviselő)
	Dr. Hajdu László Ferenc A képviselet módja: önálló A képviseletre jogosult tisztsége: ügyvezető (vezető tisztségviselő)

1.2. AZ ADATLAP KITÖLTÉSÉBEN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYEK, SZERVEZETEK NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE, SZAKMAI REFERENCIÁINAK LEÍRÁSA

A hatásbecslés kidolgozója:

BioAqua Pro környezetvédelmi szolgáltató és tanácsadó Kft.

4032 Debrecen, Soó R. u. 21.

Kapcsolattartó: Lukács Attila, projektvezető (+36 20 342 3839; lukacs@bioaquapro.hu)

Referenciák:

A Mágocs-ér nagyszénási szakaszának felmérése és a kertészeti termál csurgalékvíz bevezetésének hatását értékelő Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. – Geomatrix Kft. (2019)

A Transzeurópai Közlekedési Hálózat – TEN-T belvízi út fejlesztéséhez kapcsolódó tervezői feladatok ellátásában való közreműködés a Natura 2000 hatásbecslések elkészítésére vonatkozóan. – VIKÖTI Kft. (2019-2020)

"A Hortobágyi-halastó területén madárszínház kialakítása" c. projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. – Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ nonprofit Kft. (2020)

Milotai szennyvíztelep tisztított szennyvizének Tiszába történő bevezetéséhez kötődő beavatkozások VKI 4.7. tanulmányának elkészítése. – Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (2020)

"A Túr-erdei-holtmeder rekonstrukciója" projekt keretében, Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. – Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (2020)

„Természetbúvár Játsház és Túraközpont létesítése Tiszafüreden (közlekedési és kikötői infrastruktúra fejlesztés)” c. projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése. – Katona Mérnöki Szolgáltató Kft. (2020)

A Balmazújváros külterületén tervezett 50 km hosszú 2D szeizmikus felmérési területen elhelyezkedő nyomvonalakra vonatkozó Natura 2000 hatásbecslés elkészítése. – O&GD Central Korlátolt Felelősségű Társaság (2020)

A kisháti kőbánya területén tervezett közetgyapotgyapot üzem létesítéséhez kapcsolódóan Natura 2000 hatásbecslés készítése. – Tarnóca Kőbánya Kft. (2020)

"A Sió árvízkapu felvízi oldalának mederrendezési munkálatai" c. projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció összeállítása. – VIZITERV Consult Kft. (2020)

A "Kis-Zala belvízöblözetének rekonstrukciós munkái" c. projekt keretében készülő Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítéséhez vízi élőlénycsoportok felmérése. – VIZITERV Consult Kft. (2020)

"Vízpótlás Ukrajna irányából a Borzsa folyóból" c. projekt keretében tervezett beavatkozások engedélyeztetéséhez Natura 2000 hatásvizsgálati dokumentáció készítése. – VIZITERV Consult Kft. (2020)

A „Körtvélyesi szivattyútelep átépítése" c. projekt keretében Natura 2000 hatásvizsgálati dokumentáció készítése. – VIZITERV Consult Kft. (2020)

A "Pásztó és térsége árvízvédelmi biztonságának megteremtése érdekében szükséges előkészítési, tervezési feladatok elvégzése" c. projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése. – VIZITERV Consult Kft. (2020)

„A Bodrog és Tisza-folyó szilárd úszó hulladékszennyezéseinek kezelése az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság működési területén meglévő kárelhárítási helyek fejlesztésével és a szükséges eszközök beszerzésével” c. projekthez kötődően Natura 2000 hatásbecslés készítése. – VIZITERV Consult Kft. (2020)

„Nyíregyháza-Sóstógyógyfürdő keskeny nyomközű kisvasút helyreállítása céljából az engedélyezési és kiviteli tervek elkészítése, a szükséges hatósági engedélyek megszerzése” projekt keretében Natura 2000 hatásvizsgálati dokumentáció készítése. – Utiber Kft. (2020-2021)

A kisvárda 1089/2 és 1090. helyrajzi számon tervezett csarnok építéséhez kötődően Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése. - Kisvárda Város Önkormányzata (2021)

A „VeloPark Debrecen, országúti kicsi edzőkör, mobil sportszarnok és Cyclocross pálya tervezése” című projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. - Geosafe Környezetgazdálkodási Mérnöki Iroda Kft. (2021)

A "Karcag elkerülő út bekötésének vizsgálata az M4 Kisújszállás (Kelet) - Püspökladány között) c. projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. - VIKÖTI Mérnök Iroda Kft. (2022)

A Tarnóca Kőbánya bővítéséhez kapcsolódó napelempark létesítéséhez, Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése. - Tarnóca Kőbánya Kft. (2021)

A „CIVAQUA-Tócsa projekt, mint a Hajdúhátsági Többcélú Vízgazdálkodási Rendszer átalakítása, kibővítése” c. projekthez kapcsolódóan Natura 2000 hatásbecslés készítése. - BOSTON-BRÓKER Kft. (2021)

„Hajdúhátság vízgazdálkodásának fejlesztése – CIVAQUA program” c. (KEHOP-1.3.0) projekt keretében Natura 2000 hatásbecslés elkészítése. - VIZITERV Environ Kft. (2021)

"A Duna-Tisza közti Homokhátság vízhiányos ökológiai állapotának javítása, helyreállítása (I. ütem)" c. projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. - VIZITERV Environ Kft. (2021)

Tisza-tó területén végzendő kotrási munkavégzéshez Natura 2000 hatásvizsgálati dokumentáció készítése, a 275/2004 (X. 8.) Korm. rendelet 14. sz. mellékletben meghatározott tartalmi és formai követelmények szerint. - Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (2021)

„Sarudi vízkivételi szivornya és tápcsatorna helyreállítása" című projekthez kapcsolódóan Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció összeállítása. - Katona Mérnöki Szolgáltató Kft. (2021)

A Szabics Kikötő mederfenntartási (kotrási) munkálatainak engedélyezéséhez kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése. - „SZABICS” Bt. (2021)

A 4014 Debrecen, Pallag 017/1 hrsz-ú ingatlanra tervezett Velodrom beruházás előkészítéséhez, Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. - Geosafe Környezetgazdálkodási Mérnöki Iroda Kft. (2021)

A "Tisza-öki vízlépcső és hajószilip rekonstrukciója" c., KEHOP-1.30-15-2015-00009 azonosító számú projekthez kapcsolódó tervezési és kivitelezési feladatok elvégzése a FIDIC Sárga Könyv alapján" projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése. - KÖTIVÉP'B Kft. (2021)

A "Bélavári Öntözési Közösség Kft. Öntözési telep építése I. ütem" című projekthez kapcsolódóan Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elkészítése. - Bélavári Öntözési Közösség Kft. (2022)

A „Magyarlak és Csörötnek vízerőművek” környezetvédelmi engedélyének meghosszabbításához kapcsolódóan Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. - Radiola Kutató és Tanácsadó Bt. (2021)

"Debrecen-DGÖ csapadékvíz elvezetés tervezési munkái" c. projekt keretében Natura 2000 hatásvizsgálati dokumentáció készítése. - Cívis Komplex Mérnök Kft. (2022)

"Kisléptékű természetes vízmegtartó beavatkozás műszaki tervezése (LIFE16 CCA/HU/000115 (LIFEMICACC))" c. projekthez kapcsolódóan Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció összeállítása. - IT Specialist Kft. (2021)

A Tisza-tó területén végzendő fenntartási jellegű kotrási munkavégzéshez, Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. - Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (2022)

"A Korpádi-mellékág revitalizációja" c. projekthez kapcsolódóan Natura 2000 hatásbecslés készítése. - Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (2022)

Kismarja 3D szeizmikus felmérése által érintett területek, Natura 2000 hatásbecslési dokumentációjának elkészítése. - OGD Újléta Koncessziós Korlátolt Felelősségű Társaság (2022)

A „Berettyóújfalú Nyugati elkerülő szakasz tervezési feladatainak elvégzése” c. projekthez kapcsolódóan Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. - VIKÖTI Mérnök Iroda Kft. (2022)

"Komádi, Külterület-Esiszik-tanya 3. hrsz.: 0112/4. zöldstároló-manipuláló épület építési engedélyezési terv" c. projekt keretében Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. - Pénzes László (2022)

A Zagyva Kövicses-patak torkolati szakaszának rendezése, valamint a Hasznos II. tározó létesítése" tárgyú projekthez kapcsolódóan Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése. - VIZITERV Environ Kft. (2022)

A K&J Trió Öntözési Közösség öntözési tevékenységére vonatkozóan, öntözőtelep létesítéséhez kapcsolódóan, Natura 2000 hatásbecslési dokumentációjának elkészítése. - VTK INNOSYSTEM Víz-, Természet-és Környezetvédelmi Kft. (2023)

2. A TERV VAGY BERUHÁZÁS

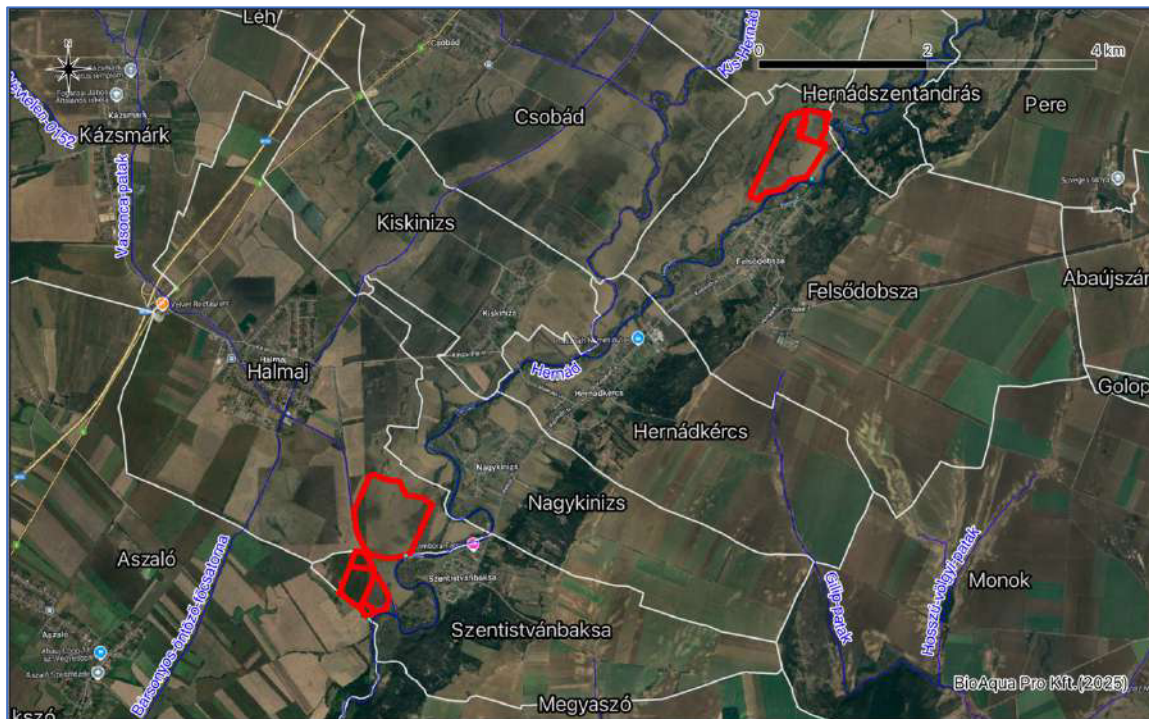
A beruházás részletes bemutatása az Előzetes Vizsgálati Dokumentációban található.

2.1. A BERUHÁZÁS BEMUTATÁSA, CÉLJA

A Kércsagro Kft. (3846 Hernádkércs Rákóczi út 2.) öntözésfejlesztést tervez Szentistvánbaksa, Halmaj és Felsődobsza közigazgatási területén. A fejlesztés során három csévéző dobos öntözőtelep létesítése a cél, Felsődobsza környezetében ~ 49,54 ha, Halmaj környezetében ~62,04 ha és Szentistvánbaksa környezetében ~25,76 ha nagyságú területeken.

Az öntözésfejlesztés elsődleges célja a mezőgazdasági termelés hatékonyságának növelése, a termékbiztonság megteremtése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás.

Az öntözésfejlesztés közérdeket szolgáló tevékenység, mivel hozzájárul az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérsékléséhez és a szárazság okozta károk csökkentéséhez. Ez biztosítja a termelés folyamatosságát, ezáltal növelve az élelmiszerellátás biztonságát. A modern öntözési rendszerek csökkentik a vízpazarlást, elősegítve a fenntartható vízgazdálkodást és a vízkészletek hosszú távú megőrzését.

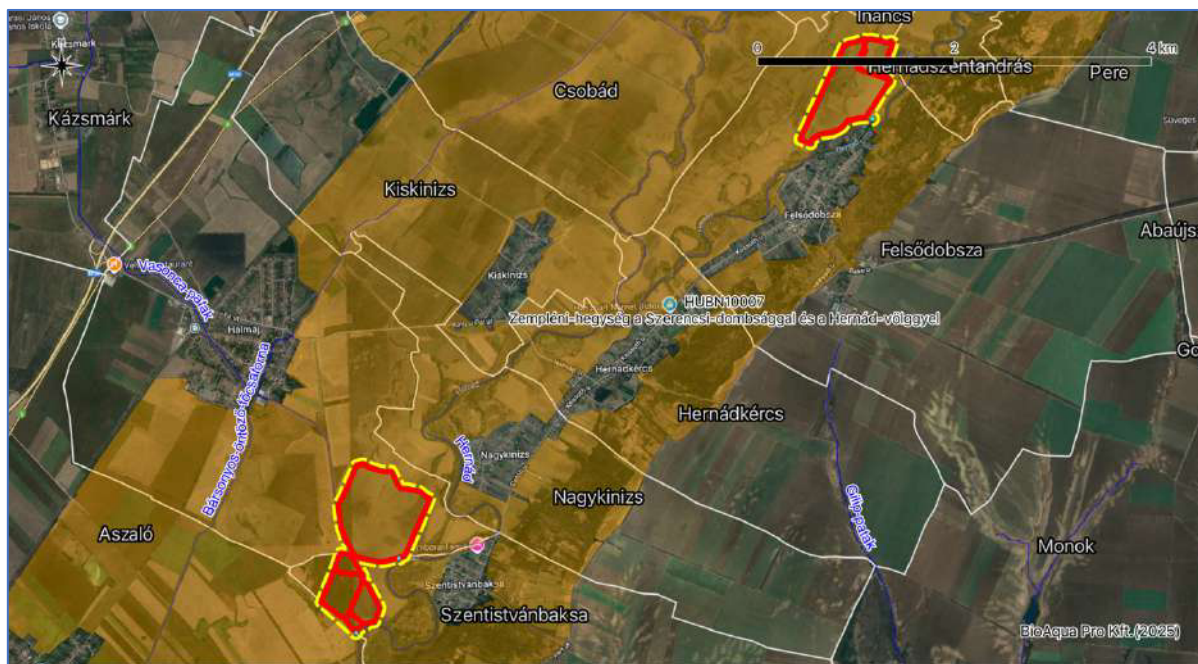
1. ábra. A beruházás elhelyezkedése (átnézeti kép, piros határvonal: a tervezett beruházás helyszíne), továbbá az érintett és környező települések külterületi határvonalai és nevei (szürke vonalak és feliratok), valamint a környék főbb vízfolyásai (kék vonalak és feliratok)

2.2. A BERUHÁZÁS NATURA 2000 ÉRINTETTSÉGE

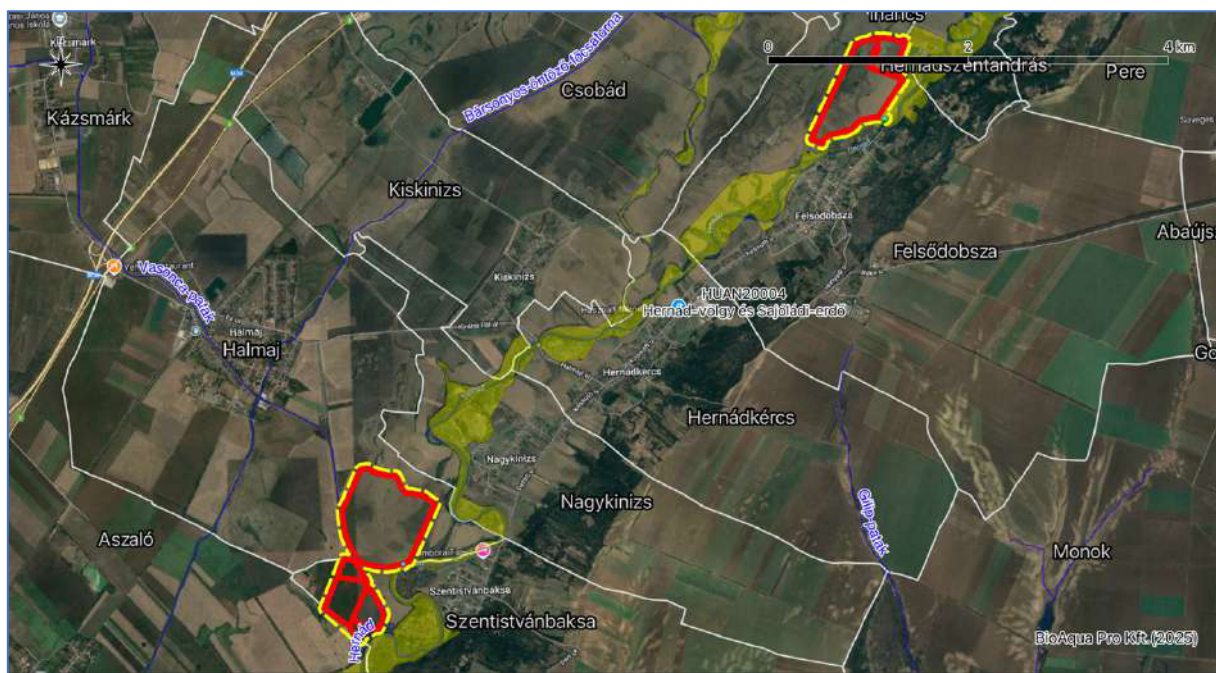
A tervezett beruházás teljes területe a Natura 2000 hálózatra tartozó Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) madárvédelmi területbe esik.

A tervezett beruházás hatásterülete kis mértékben érinti a Hernád-völgy és Sajóládi-erdő (HUAN20004) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet.

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 területek egy olyan európai ökológiai hálózatot alkotnak, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelméen keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését, illetve hozzájárul a fajok és élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartásához, illetve helyreállításához. Olyan zöld infrastruktúra, mely biztosítja Európa természetes élőhelyeinek ökoszisztéma szolgáltatásait, valamint jó állapotban történő megőrzöttségét. A Natura 2000 hálózat alapja az 1979-es madárvédelmi irányelv (Birds Directive, 79/409/EEC), illetve az azt 2009-ben felváltó kodifikált változat, valamint az 1992-es élőhelyvédelmi irányelv (Habitat Directive, 92/43/EEC). A teljes hálózat Európa szárazföldi területeinek mintegy 17%-át fedi le, ez körülbelül teljes Németország területével egyenlő (<http://www.wikipedia.org>).

2. ábra. A tervezett beruházás által érintett területek (piros határvonalak), mint közvetlen építési élővilág-védelmi hatásterületek, a beruházás közvetett építési élővilág-védelmi hatásterülete és tüzelési élővilág-védelmi hatásterülete (sárga szaggatott határvonalak), az érintett és környező települések külterületi határvonalai és nevei (szürke vonalak és feliratok), valamint a környék főbb vízfolyásai (kék vonalak és feliratok), továbbá a Natura 2000 hálózatba tartozó Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) madárvédelmi terület (áttetsző narancssárga terület)

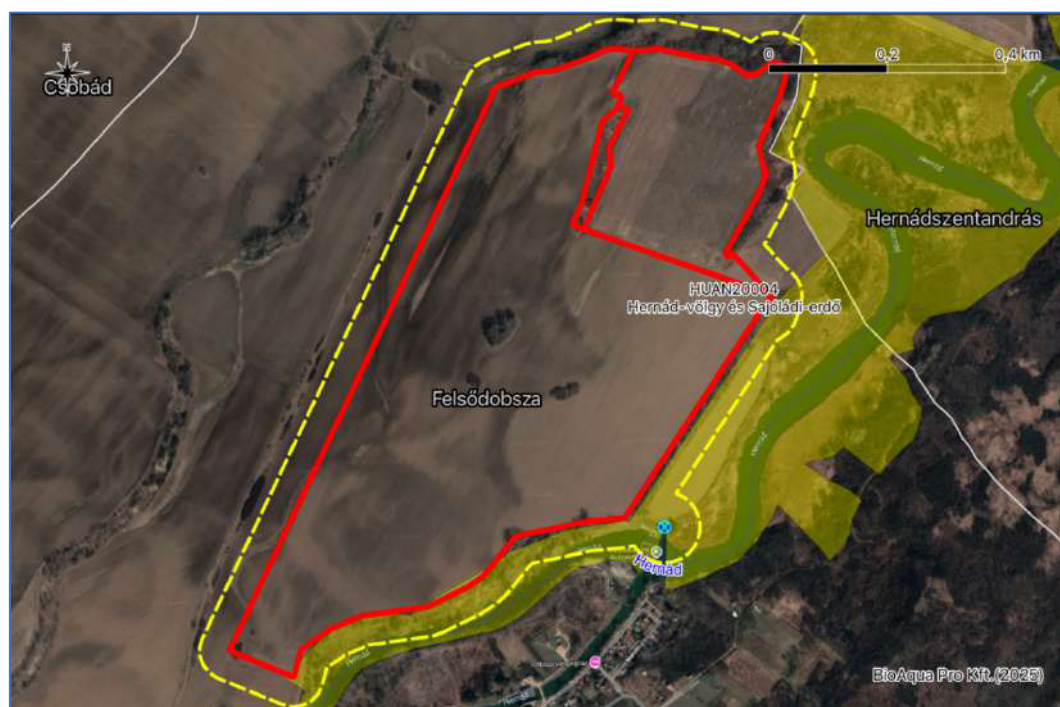
3. ábra. A tervezett beruházás által érintett területek (piros határvonalak), mint közvetlen építési élővilág-védelmi hatásterületek, a beruházás közvetett építési élővilág-védelmi hatásterülete és üzemelési élővilág-védelmi hatásterülete (sárga szaggatott határvonalak), az érintett és környező települések külterületi határvonalai és nevei (szürke vonalak és feliratok), valamint a környék főbb vízfolyásai (kék vonalak és feliratok), továbbá a Natura 2000 hálózatra tartozó Hernád-völgy és Sajóládi-erdő (HUAN20004) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (áttetsző sárga terület) [áttnézet]

4. ábra. A tervezett beruházás által érintett területek (piros határvonalak), mint közvetlen építési élővilág-védelmi hatásterületek, a beruházás közvetett építési élővilág-védelmi hatásterülete és üzemelési élővilág-védelmi hatásterülete (sárga szaggatott határvonalak), a tervezett vízkivételi pontok (kék, x-el áthúzott körök), az érintett és környező települések külterületi határvonalai és nevei (szürke vonalak és feliratok), valamint a környék főbb vízfolyásai (kék vonalak és feliratok), továbbá a Natura 2000 hálózatra tartozó Hernád-völgy és Sajóládi-erdő (HUAN20004) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (áttetsző sárga terület) [részletes nézet I. – déli rész]

5. ábra. A tervezett beruházás által érintett területek (piros határvonalak), mint közvetlen építési élővilág-védelmi hatásterületek, a beruházás közvetett építési élővilág-védelmi hatásterülete és üzemelési élővilág-védelmi hatásterülete (sárga szaggatott határvonalak), a tervezett vízkivételi pont (kék, x-el áthúzott kör), az érintett és környező települések külterületi határvonalai és nevei (szürke vonalak és feliratok), valamint a környék főbb vízfolyásai (kék vonalak és feliratok), továbbá a Natura 2000 hálózatra tartozó Hernád-völgy és Sajóládi-erdő (HUAN20004) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (áttetsző sárga terület) [részletes nézet II. – középső rész]

6. ábra. A tervezett beruházás által érintett területek (piros határvonalak), mint közvetlen építési élővilág-védelmi hatásterületek, a beruházás közvetett építési élővilág-védelmi hatásterülete és üzemelési élővilág-védelmi hatásterülete (sárga szaggatott határvonalak), a tervezett vízkivételi pont (kék, x-el áthúzott kör), az érintett és környező települések külterületi határvonalai és nevei (szürke vonalak és feliratok), valamint a környék főbb vízfolyásai (kék vonalak és feliratok), továbbá a Natura 2000 hálózatra tartozó Hernád-völgy és Sajóládi-erdő (HUAN20004) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (áttetsző sárga terület) [részletes nézet II. – északi rész]

2.3. A TERV EGYÉB TERMÉSZETVÉDELMI ÉRINTETTSÉGE

A tervezett beruházás **érint** Natura 2000 területet, fontos madárélőhelyet (IBA területet), továbbá *ex lege* védett lápot, valamint érinti az ökológiai hálózat elemeit.

A tervezett beruházás **nem érint** egyedi jogszabállyal kihirdetett országos jelentőségű védett természeti területet, helyi jelentőségű védett természeti területet, világörökségi területet, bioszféra-rezervátumot, erdőrezervátumot, ramsari területet, natúrparkot, továbbá *ex lege* védett barlangot, forrást, kunhalmot, földvárat és szikes tavat.

A meglévő és a közelben található természetvédelmi érintettségeket részletesen az EVD-ben ismertetjük.

2.4. A BERUHÁZÁS TECHNOLÓGIÁJA

A projekt keretében 3 db öntözőtelepet hoznak létre, amelyek célja a mezőgazdasági termelékenység elősegítése.

A víz szivattyúzásához szivattyúkat telepítenek a Hernádra. Ezek a szivattyúk a megfelelő teljesítmény elérése érdekében korszerű technológiát alkalmaznak, amely biztosítja a folyamatos vízellátást a csévélődobos öntöződobok számára. A szivattyúk energiatakarékos kialakításúak lesznek, hogy minimalizálják az üzemeltetési költségeket és a környezeti terhelést.

A szántóföldi növénytermesztésben túlnyomórészt a csévélődobos öntözőberendezéssel történő öntözést részesítik előnyben. Ekkor az öntözés célja növénytermesztési tér vízkészletének növelése a növények jobb életfeltételeinek biztosítása érdekében. Ezt a célt szolgálja a vízpótló, a frissítő és kelesztő öntözés is, amelyek mindegyike megvalósítható csévélődobos öntözéssel. Az öntözőberendezés természetes esőhöz hasonlóan apró cseppekben juttatja a területre az öntözővizet.

A beruházás során három területen kívánnak öntözőfejlesztést végezni az alábbi volumen szerint.

Felsődobosza (FD-ÖV-1 és FD-ÖV-1-1 vezeték)

Öntözendő terület nagysága: 49,54 ha

Szárnyszerű vezeték méretezés

Csővezeték hossza: 550 m

Tervezett vízmennyiség: $Q = 20 \text{ l/s}$

Gerincvezeték méretezés

Csővezeték hossza: 865 m

Tervezett vízmennyiség: $Q = 40 \text{ l/s}$

nyomásigény: $1,45 + 1,45 + 3,5 = 6,4 \text{ bar}$

Halmaj (H-ÖV-1 vezeték)

Öntözendő terület nagysága: 62,04 ha

Szárnyszerű vezeték méretezés

Csővezeték hossza: 550 m

Tervezett vízmennyiség: $Q = 20 \text{ l/s}$

Gerincvezeték méretezés

Csővezeték hossza: 1040 m

Tervezett vízmennyiség: $Q = 40 \text{ l/s}$

nyomásigény: $1,45 + 1,85 + 3,5 = 6,8 \text{ bar}$

Szentistvánbaksa (B-ÖV-1 és B-ÖV-1-1 vezeték)

Öntöző terület nagysága: 25,76 ha

Szárnyszerű vezetékek méretezés

Csővezeték hossza: 550 m

Tervezett vízmennyiség: $Q = 20 \text{ l/s}$

Gerincvezeték méretezés

Csővezeték hossza: 664 m

Tervezett vízmennyiség: $Q = 40 \text{ l/s}$

nyomásigény: $1,45 + 0,87 + 3,5 = 5,8 \text{ bar}$

Az öntözés szakszerű és gazdaságos, környezetkímélő megtervezéséhez és végrehajtásához, azaz az üzemeltetéshez nemcsak az öntözővíz tulajdonságait kell ismerni, hanem a víz hatását a különböző típusú talajra és növényekre.

Az öntözés időpontja az időjárási viszonyoktól (napsugárzás tartama, a levegő hőmérséklete, relatív páratartalma, a szél sebessége, csapadék mennyisége), a talajban rendelkezésre álló víz mennyiségétől és a növény igényétől függ.

A telepítés az engedélyezési eljárások, valamint a pályázat lefolytatása után, várhatóan 2026.06.-2029.06. évben várható.

Vízkiértékelési időszak: március 1. – október 31. (2/1997. (II.18.) KHVM rendelet alapján)

Jellemző öntözési időszak: április 15. – szeptember 15.

Napi öntözési üzemidő: 10–15 óra

Öntözési napok száma: ~30 nap

Szivattyú állások kialakítása a Hernád folyó partján 3 helyszínen, majd a gerincvezeték föld feletti elhelyezése az öntözni kívánt területen és a mobil csévlő dobok csatlakoztatása a gerincvezetékhez.

Időszakos létesítmények:

- mobil szivattyú
- mobil csővezeték
- mobil csévlő dobos öntöző dobok

Állandó létesítmények:

- vízkiértékelési helyek 3 db (szivattyú állások)

2.5. A BERUHÁZÁS MÉRETE, TÉRBELI KITERJEDÉSE, TERÜLETE, JELENTŐSÉGE, IDŐTARTAMA

A tervezett beruházás egy kb. 138 hektáros területet érint (lásd a fenti áttekintő ábrát).

A tervezett beruházás térségi szinten, gazdasági-társadalmi szempontból jelentős.

A tervezett beruházás által létrejött infrastruktúra fennállása várhatóan 10–20 év.

A kivitelezési munkálatokat Felsődobosza, Halmaj és Szentistvánbaksa külterületi ingatlanokon tervezik.

Az alábbi táblázat tartalmazza, hogy mely ingatlanok érintettek az öntözés során.

Település	Helyrajzi szám	művelési ág	terület ha m ²
Szentistvánbaksa	013	kivett Hernád folyó	19.8735
	015	szántó, kivett vízellátás, fásított terület	3.1692
	016	szántó, kivett anyaggödör, fásított terület, kivett vízellátás	9.7448
	018/2	szántó, rét	8.0436
	017/17	szántó községi mintatér	12.6126
Halmaj	0116	szántó, fásított terület, kivett vízellátás	81.8895
	0125	kivett Hernád folyó	3.4051
Felsődobosza	024	kivett Hernád folyó	2.9335
	025/3	Kivett mocsár	4867
	025/2	szántó, kivett mocsár	5.3265
	026/1	kivett közút	2396
	027/2	szántó, kivett vízműsítés, fásított terület, kivett vízellátás	56.9559
	36	kivett csatorna	6536

1. táblázat. Érintett ingatlanok adatai

2.6. A KIVITELEZÉS VÁRHATÓ IDŐTARTAMA

A kivitelezés várhatóan 2025-ben és 2026-ban fog megvalósulni.

2.7. A KIVITELEZÉS SORÁN VÁRHATÓ ÁTMENETI HATÁSOK

A kivitelezés során a következő átmeneti hatások várhatók:

- munkagépek által okozott taposás,
- munkagépek által okozott zaj, por és füstszennyezés,
- humán jelenlét és mozgás által élővilágra kifejtett zavaró hatás.

2.8. A MEGVALÓSÍTÁSHOZ SZÜKSÉGES LÉTESÍTMÉNYEK

A kivitelezéshez minimális időszakos infrastruktúra szükséges (pl. mobilvécék, telephelyek, depók).

A megvalósítás állandó létesítményeket hoz létre (öntöző telep, szivattyú állás, egyéb infrastruktúra).

2.9. A MEGVALÓSÍTÁS TÁRSADALMI, GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEI

Bár a tárgyi beruházásra vonatkozóan konkrét költség-haszon elemzés nem áll rendelkezésünkre, a rendelkezésre álló adatok és tendenciák alapján kvalitatív módon értékelhetők a vízgazdálkodási fejlesztések társadalmi-gazdasági előnyei. Az öntözési lehetőségek bővítése, a vízhasználati képesség növelése, valamint a korszerű, takarékos öntözéstechnológiák alkalmazása közvetlen és közvetett pozitív hatással jár a mezőgazdasági termelésre, a vidéki gazdaságokra, valamint a foglalkoztatásra és az élelmiszerbiztonságra.

A beruházás megvalósítása nélkül a Hernád folyó völgyében folyó mezőgazdasági tevékenység is egyre inkább ki lenne téve a globális klímaváltozásnak és az időjárási szélsőségek veszélyeinek. Az éghajlatváltozás okozta tartós aszályos időszakok, a vízhiány és a terméskiesés fokozódó kockázatot jelentenek a térség agrárgazdaságára, ezzel együtt a vidéki közösségek megélhetésére és megtartó erejére is. A projekt éppen ezen negatív hatások mérséklésére irányul.

A projekt alapvető célja a KAP-RD12-RD01c-1-24 Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli komplex beruházások támogatása pályázati felhívással van összhangban. A megvalósítandó cél a jelentősen megváltozott klimatikus viszonyoknak kitett, művelés alatt álló területeken a víz utánpótlásának biztosítása, figyelembe véve a vízvédelmi intézkedéseket és a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv mezőgazdasági intézkedésekkel kapcsolatban megfogalmazott ajánlásait. A támogatás céljai között szerepel a vízviszatarlás, a vízkészletekkel való fenntartható gazdálkodás, valamint a takarékos öntözési technológiák elterjesztése is.

Ezen túl preferált a víztakarékos öntözési technológiák bevezetése, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálása, az öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak korszerűsítése, bővítése, valamint új öntözővíz-szolgáltató művek és rendszerek létrehozása. A pályázati felhívás azokat a műszaki megoldásokat helyezi előtérbe, amelyek figyelembe veszik a felszíni és felszín alatti vízkészletek szükségességét, és ennek megfelelően maximális víztakarékossággal járnak.

A mezőgazdasági öntözés fejlesztésével nő a termésbiztonság, csökkennek a terméskiesésekből eredő veszteségek, és javul a termékek minősége, ami hosszú távon stabilabb jövedelmet biztosít a gazdálkodóknak. Ez elősegíti a mezőgazdasági vállalkozások gazdasági fenntarthatóságát, hozzájárul a vidéki lakosság megtartásához, és ösztönzi a helyi gazdaságokat. A magasabb hozamok és jobb minőségű termények piacképesebbé teszik a magyar mezőgazdasági termékeket, ami exportlehetőségek növekedésével járhat, tovább erősítve a nemzetgazdaságot.

A projekt keretében megvalósítandó öntözési fejlesztések elősegítik a fenntartható vízhasználatot, csökkentik a vízpazarlást, és fokozzák az alkalmazkodóképességet az egyre gyakoribb és tartósabb aszályos időszakokhoz.

Összességében elmondható, hogy a beruházás jelentős nemzetgazdasági és társadalmi előnyökkel járhat. A mezőgazdasági termelés hatékonyságának növelésén keresztül hozzájárul a foglalkoztatottság és jövedelmi viszonyok javításához, erősíti az élelmiszerbiztonságot, mérsékli a klímaváltozás kedvezőtlen hatásait, valamint javítja az ország vízgazdálkodásának hosszú távú fenntarthatóságát.

3. A MEGVALÓSÍTÁS INDOKAI

3.1. A TERV VAGY BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSA SZÜKSÉGSZERŰSÉGÉNEK ISMERTETÉSE

A beruházás megvalósítása nélkül a Hernád folyó völgyében folyó mezőgazdasági tevékenység is egyre inkább ki lenne téve a globális klímaváltozásnak és az időjárási szélsőségek veszélyeinek. Az éghajlatváltozás okozta tartós aszályos időszakok, a vízhiány és a termés kiesés fokozódó kockázatot jelentenek a térség agrárgazdaságára, ezzel együtt a vidéki közösségek megélhetésére és megtartó erejére is. A projekt éppen ezen negatív hatások mérséklésére irányul.

Az öntözési lehetőségek bővítése, a vízhasználati képesség növelése, valamint a korszerű, takarékos öntözéstechnológiák alkalmazása közvetlen és közvetett pozitív hatással jár a mezőgazdasági termelésre, a vidéki gazdaságokra, valamint a foglalkoztatásra és az élelmiszerbiztonságra.

3.2. A TERV VAGY A BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGSZERŰSÉGÉT ALÁTÁMASZTÓ INDOKOK

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 8. mellékletének 4. pontjában megadott lehetséges indokok a következők:

- Társadalmi vagy gazdasági természetű kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet).
- Emberi egészség vagy élet védelme
- A közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása
- A környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése
- A fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet)

A rendelkezésre álló információk alapján a tervezett beruházás helyi és térségi jelentőségű gazdasági–társadalmi érdek.

4. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET

4.1. A NATURA 2000 TERÜLET NEVE ÉS KÓDJA, AMELYRE A TERV VAGY A BERUHÁZÁS VÁRHATÓAN HATÁSSAL VAN

Név: Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel

Kód: HUBN10007

4.2. A ZEMPLÉNI-HEGYSÉG A SZERENCSI-DOMBSÁGGAL ÉS A HERNÁD-VÖLGGYEL (HUBN10007) KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI TERÜLET ADATAI

Kezelő: Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

Terület: 114.536,75 hektár

4.2.1. Jelölő fajok

4.2.1.1. A) mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfajok

▪ jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)	f. áll.: B	
▪ szirti sas (<i>Aquila chrysaetos</i>)	á. áll.: A	
▪ parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	á. áll.: B;	v-gy. áll.: B
▪ uhu (<i>Bubo bubo</i>)	á. áll.: A	
▪ pajzsoscankó (<i>Calidris pugnax</i>)	v-gy. áll.: C	
▪ lappantyú (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	f. áll.: B	
▪ fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	f. áll.: C	
▪ fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	f. áll.: B	
▪ kígyászöllyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	f. áll.: A	
▪ barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)	f. áll.: C	
▪ kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)	v-gy. áll.: C	
▪ békászó sas (<i>Clanga pomarina</i>)	f. áll.: A	
▪ haris (<i>Crex crex</i>)	f. áll.: A	
▪ fehérhátú fakopáncs (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	á. áll.: A	
▪ balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	á. áll.: C	
▪ fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)	á. áll.: B	
▪ vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	á. áll.: B	
▪ örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)	f. áll.: B	
▪ kis légykapó (<i>Ficedula parva</i>)	f. áll.: C	
▪ törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)	f. áll.: C	
▪ tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	f. áll.: B	
▪ kis őrgébics (<i>Lanius minor</i>)	f. áll.: C	
▪ közép fakopáncs (<i>Leiopicus medius</i>)	á. áll.: A	
▪ erdei pacsirta (<i>Lullula arborea</i>)	f. áll.: A	
▪ halászsas (<i>Pandion haliaetus</i>)	v-gy. áll.: C	
▪ darázsöllyv (<i>Pernis apivorus</i>)	f. áll.: B	
▪ hamvas küllő (<i>Picus canus</i>)	á. áll.: B	
▪ uráli bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	á. áll.: A	
▪ karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	f. áll.: C	

- réti cankó (*Tringa glareola*) v-gy. áll.: C

(„á” – állandó; „f” – fészkelő; „t” – telelő; „v-gy” – vonuló/gyülekező állományok)

A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) Natura 2000 területen előforduló és a 275/2004 kormányrendelet 1. A. számú mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfajok listája, valamint kódja és neve az EU Natura 2000 hálózatot bemutató honlapjáról, a „Standard Data Form” információi alapján (<http://natura2000.eea.europa.eu>). Jelen hatásbecslési dokumentációban az említett kategóriába sorolható fajok közül az érintett állománynagyság tekintetében az „A” (országos állomány több mint 15%-a), a „B” (országos állomány 2-15%-a), illetőleg a „C” (országos állomány kevesebb, mint 2%-a) kategóriába tartozó fajok érintettségének vizsgálatával foglalkozunk. A „D” kategóriába sorolt fajok az országos állományokhoz viszonyítva jelentősen 2 % alatti arányban vannak jelen és az adott Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését nem ezen kategóriába sorolt fajok ökológiai igényei szabják meg, hanem az „A”, „B” és „C” kategóriába soroltaké. Ezért jelen hatásbecslési dokumentációban ezen fajok érintettségének vizsgálatával foglalkozunk, az említett „D” kategóriába tartozó fajokra vonatkozó hatások vizsgálatától a fenti indok miatt eltekintünk.

4.2.1.2.B) mellékletben meghatározott egyéb madárfajok

- billegetőcankó (*Actitis hypoleucos*) f. áll.: B
- tőkés réce (*Anas platyrhynchos*) v-gy. áll.: C
- kék galamb (*Columba oenas*) f. áll.: B
- hegyi billegető (*Motacilla cinerea*) f. áll.: A
- füleskuvik (*Otus scops*) f. áll.: C
- függőcinege (*Remiz pendulinus*) f. áll.: C
- partifecske (*Riparia riparia*) f. áll.: C
- bőjti réce (*Spatula querquedula*) f. áll.: C; v-gy. áll.: C

(„á” – állandó; „f” – fészkelő; „t” – telelő; „v-gy” – vonuló/gyülekező állományok)

A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) Natura 2000 területen előforduló és a 275/2004 kormányrendelet 1. B) számú mellékletben meghatározott egyéb madárfajok listája, valamint kódja és neve az EU Natura 2000 hálózatot bemutató honlapjáról, a „Standard Data Form” információi alapján készült (<http://natura2000.eea.europa.eu>). Jelen hatásbecslési dokumentációban az említett kategóriába sorolható fajok közül az érintett állománynagyság tekintetében az „A” (országos állomány több mint 15%-a), a „B” (országos állomány 2-15%-a), illetőleg a „C” (országos állomány kevesebb, mint 2%-a) kategóriába tartozó fajok érintettségének vizsgálatával foglalkozunk. A „D” kategóriába sorolt fajok az országos állományokhoz viszonyítva jelentősen 2 % alatti arányban vannak jelen és az adott Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését nem ezen kategóriába sorolt fajok ökológiai igényei szabják meg, hanem az „A”, „B” és „C” kategóriába soroltaké. Ezért jelen hatásbecslési dokumentációban ezen fajok érintettségének vizsgálatával foglalkozunk, az említett „D” kategóriába tartozó fajokra vonatkozó hatások vizsgálatától a fenti indok miatt eltekintünk.

4.2.2. Természeti állapot

4.2.2.1. Az aktuális vizsgálatok időpontja, helyszíne, módszere

A madártani vizsgálatot a vizsgálati területen (az öntözni kívánt terület és annak 40 m-es pufferzónája, beleértve a szivattyúállások építési helyszíneit is) a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer módszertani leírásának (BÁLDI et al. 1997) megfelelően a relatív módszerekhez tartozó, ún. vonaltranszekt módszerrel végeztük 2025. június 25-én és 26-án, a felmérések szempontjából legmegfelelőbb reggeli-délelőtti órákban. A felmérés során az énekhangokat és egyéb hangokat (pl. vészhang, hívóhang), valamint a vizuális észleléseket

egy GPS vevővel ellátott okostelefonra telepített térinformatikai program (QField) segítségével rögzítettük. Megfigyeléseinket egy 10-szeres nagyítású, 45 mm-es lencseátmérőjű tetőélprizmás keresőtávcső (Minox BF) segítségével végeztük.

Felmérési eredményeinket kiegészítettük a természetvédelmi kezelő (Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság) által gyűjtött, az elmúlt 30 évből származó biotikai adatokkal, valamint a „birding.hu” weboldaltól származó és a vizsgálati területre vonatkozó, az elmúlt 15 évből származó biotikai adatokkal is.

A madárfajok elnevezése az MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG (2008) évi munkáját, valamint a „birding.hu” weboldalon szereplő, az International Ornithological Committee (IOC) által alkalmazott elnevezéseket (magyar és latin név) veszi alapul (http://www.birding.hu/magyarorszag_madarai.html). A közösségi jelentőségű madárfajok neveit **félkövér** szedéssel jelöltük a szövegben.

4.2.2.2. Az aktuális vizsgálatok eredményei

A vizsgálati területen észlelt madárfajok elsősorban a terület fás élőhelyein (facsoportok és fasorok, puhafás ligeterdők, száraz és üde cserjések) fészkeltek, másodsorban pedig a Vasonca-patak mocsári növényzettel benőtt medrében, néhány faj pedig a nyílt agrár élőhelyeken, vagy azok gyeperedett mezsgyéin. Ezen kívül a legdélebbi folyómenti szakadópart mentén 2 szakadópartok mentén fészkelő faj fészkeléséről is meggyőződünk. Felmérésünk során 50 madárfaj előfordulását rögzítettük, melyek közül 35 faj fészkelését igazoltuk. A fészkelők közül a leggyakoribb 5 madárfaj a mezei pacsirta (*Alauda arvensis*), az énekes nádiposzáta (*Acrocephalus palustris*), a barátposzáta (*Sylvia atricapilla*), az örvös galamb (*Columba palumbus*) és a **tővisszúró gébics** (*Lanius collurio*) volt.

A vizsgálati terület fás-cserjés élőhelyein fészkelő fajok a következők voltak: fácán (*Phasianus colchicus*), kakukk (*Cuculus canorus*), örvös galamb (*Columba palumbus*), vadgerle (*Streptopelia turtur*) kis fakopáncs (*Dryobates minor*), nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*), zöld küllő (*Picus viridis*), **tővisszúró gébics** (*Lanius collurio*), sárgarigó (*Oriolus oriolus*), kék cinege (*Cyanistes caeruleus*), széncinege (*Parus major*), csilpcsalpfüzike (*Phylloscopus collybita*), barátposzáta (*Sylvia atricapilla*), **karvalyposzáta** (*Currucanitoria*), mezei poszáta (*Curruca communis*), seregély (*Sturnus vulgaris*), fekete rigó (*Turdus merula*), énekes rigó (*Turdus philomelos*), fülemüle (*Luscinia megarhynchos*), mezei veréb (*Passer montanus*), erdei pinty (*Fringilla coelebs*), tengelic (*Carduelis carduelis*), citromsármány (*Emberiza citrinella*).

A Vasonca-patak nádasodott mocsári növényzettel benőtt medrének jellemző fészkelői a következő madárfajok voltak: nádírigó (*Acrocephalus arundinaceus*) cserregő nádiposzáta (*Acrocephalus scirpaceus*), énekes nádiposzáta (*Acrocephalus palustris*).

A nyílt élőhelyekhez kötődő fészkelők a következők voltak: fűrj (*Coturnix coturnix*), mezei pacsirta (*Alauda arvensis*), **erdei pacsirta** (*Lullula arborea*), cigánycsuk (*Saxicola rubicola*), sárga billegető (*Motacilla flava*).

Egyéb vizes élőhelyekhez kötődő madárfaj a tőkés réce (*Anas platyrhynchos*) volt, míg a Hernád-folyó parti régiójában a vizes és antropogén élőhelyeken egyaránt fészkelő barázdabillegető (*Motacilla alba*) is fészkel.

Ezen kívül a Hernád jobb parti szakadópartja mentén Szentistvánbaksa külterületén a partifecske (*Riparia riparia*) (2 pár) és a fokozottan védett gyurgyalag (*Merops apiaster*) (1 pár) fészkeléséről győződünk meg.

Egyéb észlelt (táplálkozó/átrepülő) madárfajok a következők voltak: erdei cankó (*Tringa ochropus*), **küszvágó csér** (*Sterna hirundo*), **fehér gólya** (*Ciconia ciconia*), szürke gém (*Ardea cinerea*), **nagy kócsag** (*Ardea alba*), **parlagi sas** (*Aquila heliaca*), **barna rétihéja** (*Circus aeruginosus*), egerészölyv (*Buteo buteo*), **jégmadár** (*Alcedo atthis*), vörös vércse (*Falco tinnunculus*), dolmányos varjú (*Corvus cornix*), holló (*Corvus corax*), füstifecske (*Hirundo rustica*), molnárfecske (*Delichon urbicum*), hegyi billegető (*Motacilla cinerea*).

A területileg illetékes természetvédelmi kezelő (ANPI) adatbázisában a fentiekén kívül a következő fajok egyedeinek előfordulására vonatkozó adatot találtunk az elmúlt 30 évből: billegetőcankó (*Actitis hypoleucos*), nagy kárókatona (*Phalacrocorax carbo*), karvaly (*Accipiter nisus*), macskabagoly (*Strix aluco*), **fekete harkály** (*Dryocopus martius*), nagy örgébics (*Lanius excubitor*), őszapó (*Aegithalos caudatus*), berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*), zöldike (*Chloris chloris*), kenderike (*Linaria cannabina*).

Az alábbi táblázatban a vizsgálati területen fészkelő fajok természetvédelmi státuszát mutatjuk be.

Ssz.	Fajnév	HURING kód ¹	Hazai állomány	N. ²	VLG. ³	VL E. ⁴	VL EU ⁵	BE. E. ⁶	BO. E. ⁷	Természet- védelmi érték (Ft)
1.	fűrj (<i>Coturnix coturnix</i>) (Linnaeus, 1758)	COTCOT	24000-27000	1B	LC	LC	LC	III.	II.	50000
2.	fácán (<i>Phasianus colchicus</i>) Linnaeus, 1758	PHACOL	216000-278000	N	LC	LC	LC	III.	II.	vadászható
3.	tőkés réce (<i>Anas platyrhynchos</i>) Linnaeus, 1758	ANAPLA	30000-60000	1B	LC	LC	LC	III.	II.	vadászható
4.	kakukk (<i>Cuculus canorus</i>) Linnaeus, 1758	CUCCAN	66000-70000	1B	LC	LC	LC	III.	n.	50000
5.	örvös galamb (<i>Columba palumbus</i>) Linnaeus, 1758	COLPAL	152000-165000	1B	LC	LC	LC	n.	n.	vadászható
6.	vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>) (Linnaeus, 1758)	STRTUR	80000-120000	1B	VU	VU	NT	III.	II.	50000
7.	gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>) Linnaeus, 1758	MERAPI	20000-30000	1B	LC	LC	LC	II.	II.	100000
8.	kis fakopáncs (<i>Dryobates minor</i>) (Linnaeus, 1758)	DENMIN	12000-29000	N	LC	LC	LC	II.	n.	50000
9.	nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>) (Linnaeus, 1758)	DENMAJ	252000-297000	1B	LC	LC	LC	II.	n.	25000
10.	zöld küllő (<i>Picus viridis</i>) Linnaeus, 1758	PICVIR	22000-30000	N	LC	LC	LC	II.	n.	50000
11.	tőviszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>) Linnaeus, 1758	LANCOL	150000-170000	1A	LC	LC	LC	II.	n.	25000
12.	sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>) (Linnaeus, 1758)	ORIORI	152000-156000	1B	LC	LC	LC	II.	n.	25000
13.	kék cinege (<i>Cyanistes caeruleus</i>) Linnaeus, 1758	PARCAE	207000-219000	1B	LC	LC	LC	II.	n.	25000
14.	széncinege (<i>Parus major</i>) Linnaeus, 1758	PARMAJ	1130000-1158000	N	LC	LC	LC	II.	n.	25000
15.	erdei pacsirta (<i>Lullula arborea</i>) (Linnaeus, 1758)	LULARB	8000-15000	1A	LC	LC	LC	III.	n.	50000
16.	mezei pacsirta (<i>Alauda arvensis</i>) Linnaeus, 1758	ALAARV	1180000-1266000	1B	LC	LC	LC	III.	n.	25000
17.	partifecske (<i>Riparia riparia</i>) (Linnaeus, 1758)	RIPRIP	15000-50000	1B	LC	LC	LC	II.	n.	50000
18.	csilpcsalpfüzike (<i>Phylloscopus collybita</i>) (Vieillot, 1817)	PHYCOL	432000-444000	1B	LC	LC	LC	II.	II.	25000
19.	nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>) (Linnaeus, 1758)	ACRARU	211000-224000	1B	LC	LC	LC	II.	II.	25000
20.	cserregő nádiposzáta (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>) (Hermann, 1804)	ACRSCI	91000-122000	1B	LC	LC	LC	II.	II.	25000
21.	énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>) (Bechstein, 1798)	ACRRIS	113000-152000	1B	LC	LC	LC	II.	II.	25000

Ssz.	Fajnév	HURING kód ¹	Hazai állomány	N. ²	VLG. ³	VL E. ⁴	VL EU ⁵	BE. E. ⁶	BO. E. ⁷	Természetvédelmi érték (Ft)
22.	barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>) (Linnaeus, 1758)	SYLATR	1056000-1104000	1B	LC	LC	LC	II.	II.	25000
23.	karvalyposzáta (<i>Curruca nisoria</i>) (Bechstein, 1792)	SYLNIS	25000-30000	1A	LC	LC	LC	II.	II.	50000
24.	mezei poszáta (<i>Curruca communis</i>) Latham, 1787	SYLCOM	235000-249000	1B	LC	LC	LC	II.	II.	25000
25.	seregély (<i>Sturnus vulgaris</i>) Linnaeus, 1758	STUVUL	710000-990000	1B	LC	LC	LC	n.	n.	25000
26.	fekete rigó (<i>Turdus merula</i>) Linnaeus, 1758	TURMER	950000-1070000	1B	LC	LC	LC	III.	II.	25000
27.	énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>) C. L. Brehm, 1831	TURPHI	366000-430000	1B	LC	LC	LC	III.	II.	25000
28.	fülemüle (<i>Luscinia megarhynchos</i>) C. L. Brehm, 1831	LUSMEG	493000-505000	1B	LC	LC	LC	II.	II.	25000
29.	cigánycsuk (<i>Saxicola rubicola</i>) (Linnaeus, 1766)	SAXTOR	194000-204000	1B	LC	LC	LC	II.	n.	25000
30.	mezei veréb (<i>Passer montanus</i>) (Linnaeus, 1758)	PASMON	1552000-1646000	N	LC	LC	LC	III.	n.	25000
31.	sárga billegető (<i>Motacilla flava</i>) Linnaeus, 1758	MOTFLA	75000-150000	1B	LC	LC	LC	II.	n.	25000
32.	barázdabillegető (<i>Motacilla alba</i>) Linnaeus, 1758	MOTALB	67000-71000	1B	LC	LC	LC	II.	n.	25000
33.	erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>) Linnaeus, 1758	FRICOE	1279000-1332000	1B	LC	LC	LC	III.	n.	25000
34.	tengelic (<i>Carduelis carduelis</i>) Linnaeus, 1758	CARCAR	406000-422000	1B	LC	LC	LC	II.	n.	25000
35.	citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>) Linnaeus, 1758	EMBCIT	493000-508000	1B	LC	LC	LC	II.	n.	25000

2. táblázat. A vizsgálati területen észlelt fészkelő madárfajok és természetvédelmi helyzetük [„I” – A vizsgált faj fajnevéből és nemzetségnevéből kreált hatbetűs rövidítés, röviden HURING-kód, minden hazánkban előforduló faj elfogadott egyedi és egységes rövidítése; „2” – A hazai 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről c. jogszabály mellékletében szerepe-e a faj (1.a – közösségi jelentőségű faj; 1.b. – Az Európai Közösség területén rendszeresen előforduló egyéb madárfaj; „n” – nem szerepel az említett jogszabályban); „3-5” – A faj természetvédelmi helyzetét a „Vörös lista”, alapján. A „VLG” oszlop a globális tekintetben, míg az „ELG” oszlop az európai, az „EULG” pedig az Európai Unió szintet értelmezett veszélyeztetettségi kategóriákat mutatja be. (Ezen belül lehet: „EX” – Kihalt (Extinct), „EW” – Vadon kihalt (Extinct in the Wild), „CR” – Súlyosan veszélyeztetett (Critically Endangered), „EN” – Veszélyeztetett (Endangered), „VU” – Sebezhető (Vulnerable), „NT” – Mérsékelt fenyegetettség (Near Threatened), „LC” – Nem fenyegetett (Least Concern), „DD” – Adathiányos faj (Data Deficient), „NE” – Felméretlen faj (Not Evaluated). „6” – BE.E.” A Berni Egyezmény jegyzékébe tartozó faj-e. (Ezen belül „II.” A függelék a fokozottan védett állatok körét határozza meg. „III.” A függelék a védett állatok körét határozza meg. „IV” A függelék tiltja a mérgek, mérgező vagy bénító csalétek, robbanóanyagok, mesterséges fényforrások stb. használatát a befogáshoz); „7” – „BO.” – A Bonni Egyezmény jegyzékébe tartozó faj-e. Az egyezmény a vándorló fajok összehangolt, nemzetközi védelmét szolgáló keretmegállapodás. („I.” – A függelékben felsorolt vándorló fajok jogi védelmét minden tagországnak biztosítania kell és kipusztulásának megakadályozása érdekében a fontos élőhelyeket meg kell őrizni, ahol pedig megoldható, ezen élőhelyeket helyre kell állítani. „II.” – A függelékben felsorolt vándorló fajok védelme és gondozása érdekében megállapodások megkötésére kell törekedni.)]

A fenti táblázatból jól látható, hogy a vizsgálati területen jórészt gyakori, elterjedt, nem kiemelkedő természetvédelmi státuszú fajok fészkelnek. Kiemelhető természetvédelmi értéket a Szentistvánbaksa külterületen a partfalban fészkelő partifecske (*Riparia riparia*) és a fokozottan védett gyurgyalag (*Merops*

apiaster) képez, de említést érdemelnek a gyakoribb közösségi jelentőségű fajok, mint például a **karvalyposzáta** (*Curruca nisoria*), a **tőviszúró gébics** (*Lanius collurio*), vagy az **erdei pacsirta** (*Lullula arborea*) fészkelése is. Az érintett folyószakaszok ezen kívül számos vizes élőhelyekhez kötődő madárfaj, köztük olyan fokozottan védett és/vagy közösségi jelentőségű fajok, mint a **küszvágó csér** (*Sterna hirundo*), a **nagy kócsag** (*Ardea alba*), vagy a közelben fészkelő **jégmadár** (*Alcedo atthis*) táplálkozóhelyét is képezik.

5. A TERV VAGY BERUHÁZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAI

5.1. A KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI TERÜLETRE GYAKOROLT HATÁSOK

5.1.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében

5.1.1.1. Hatásterületek

5.1.1.1.1. Közvetlen építési (létesítési, telepítési) élővilág-védelmi hatásterület

A közvetlen építési (létesítési, telepítési) hatásterület élővilág-védelmi szempontból minden olyan terület, amelyet az építéssel (létesítéssel, telepítéssel) kapcsolatos munkálatok fizikailag érintenek. Ennek megfelelően ide tartoznak a tervezett fa- és cserjeirtási munkálatokkal, földmunkákkal, építésekkel, létesítmény létrehozásokkal, gépek és egyéb berendezések telepítéseivel, valamint a tervezés jelen fázisában már tudható anyagszállítással és deponálással érintett területek.

A tervezés jelen fázisában a jelen projekt tárgyát képező öntözésfejlesztés közvetlen építési (létesítési, telepítési) élővilág-védelmi hatásterület 138 ha-ra tehető.

5.1.1.1.2. Közvetett építési (létesítési, telepítési) élővilág-védelmi hatásterület

Az élővilág szempontjából az építési (létesítési, telepítési) fázis közvetett élővilág-védelmi hatásterületéhez soroljuk azokat a területeket, ahol az építési (létesítési, telepítési) munkálatok hatásai nem közvetlenül fizikai értelemben, hanem közvetve, más környezeti elemre (pl. levegőre, felszín alatti vagy felszíni vízre) gyakorolt hatásán keresztül érzékelhetően befolyásolják az élővilág valamelyik alkotóelemének (az élővilágot alkotó fajok egyedei, állományai) életfolyamatait, viselkedését, ezáltal befolyásolják az adott területen a faj állományának alakulását (pl. reprodukciós ráta, ezen keresztül pedig a populációméret). Természetesen ide tartoznak az építési (létesítési, telepítési) munkálatok zaj és vibrációs terhelésen, a kivitelezést végző munkások és munkagépek által az építést (létesítést, telepítést) megelőző állapothoz képest keltett vizuális zavarásán, ill. a munkafolyamatok fényszennyezésén keresztül közvetetten jelentkező hatások is. Ezek mellett a közvetett hatásterülethez tartoznak azok a megközelítési útvonalak, ill. azok közvetlen környezete, amelyeket a munkagépek és a munkálatok kivitelezésében részt vevők ténylegesen használnak a szálláshely és a munkaterület, ill. a munkavégzés során felhasznált anyagok forráshelye és a munkaterület között.

Az élővilágra gyakorolt várható közvetett hatások megítélése igen nehéz, mert az egyes fajok eltérő érzékenységet mutatnak a különböző környezeti hatásokra, például eltérő mértékben érzékenyek a levegőkörnyezeti hatásokra, a zaj és vibrációs hatásokra vagy a vizuális zavaró hatásokra. A 4/2011 (I.14) VM rendeletben a humán egészségügyi szempontból megállapított levegőminőségi és zajvédelmi határértékek mellett a 4. mellékletben megtalálhatók az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szintek több különböző szennyező anyagra vonatkoztatva. Az élővilágot alkotó fajpopulációk túlnyomó többsége esetében azonban alap kutatási szinten sem rendelkezünk arra vonatkozó ismeretekkel, hogy a jogszabályban szereplő határértékek hogyan viszonyulnak az adott faj szempontjából releváns küszöbértékekhez.

Számos gyakorlati tapasztalat támasztja alá, hogy a zajhatásra és a vizuális zavaró hatásra számos állatfaj egyedei megfigyelhetően érzékenyebben reagálnak, mint az emberek és ezek a hatások menekülést, ill.

egyfajta elkerülő viselkedést váltanak ki az egyedekből. Ugyanakkor már a gerinctelen állatok számos csoportjára (pl. puhatestűek, ízeltlábúak) is jellemző a tanulás egyik legegyszerűbb, látens formája, az ún. habituációs tanulás, melynek lényege, hogy ugyanazon ingerrel ismételt szembesülés eredményeként a figyelem vagy reakció intenzitása csökken. Az egyedek hozzászoknak az ismételt és a megerősítés hiánya miatt számukra nem veszélyesnek, közömbösnek ítélt ingerekhez.

A fentiek alapján jelen beruházás esetében a munkaterület szélétől számított 50 méteres távolságban kijelölhető a közvetett építési (létesítési, telepítési) élővilág-védelmi hatásterület határa. Az így meghatározott közvetett építési (létesítési, telepítési) élővilág-védelmi hatásterületen kívül az építési (létesítési, telepítési) fázisban a környezeti tényezőkben bekövetkező esetleges változások várhatóan még a területen jelenlegi ismereteink alapján előforduló legérzékenyebb fajok életmenetét sem befolyásolják érdemben.

5.1.1.1.3. Üzemelési élővilág-védelmi hatásterület

Élővilág-védelmi szempontból az üzemelés hatásterületéhez tartozik minden olyan terület, melyen a tervezett beavatkozások megvalósításának eredményeként a jelenlegi kiindulási állapothoz képest tartósan megváltoznak az ottani életközösséget alkotó fajok előfordulási viszonyait ténylegesen befolyásoló ökológiai környezeti tényezők jellemző értékei.

Jelen projekt esetében az építési (létesítési, telepítési) fázisban végzett beavatkozások kis részben változtatják meg az érintett élőhelyek jellegét, adottságait, hiszen

- öntözött terület kerül kialakításra, melynek létesítése során
- vízkivételi helyeket létesítenek, amely földmunkával, szállítással, deponálással, építéssel jár;
- a burkolt területeken növényzet nem alakul ki újra;
- a vízkivételi helyektől felszíni vezetékeket fektetnek;
- a többi felhasznált területen – még ha az érintett természeti területek esetében a jelenlegi állapothoz képest degradáltabb állapotban is, de – részben, idővel, fokozatosan visszaállhat az eredeti növénytakaró és használati mód.

Mindezek az építési jellemzők az üzemelési fázisban befolyásolják az érintett élőhelyeket újra birtokba vevő, kolonizáló fajgyűjtes összetételét és mennyiségi viszonyait, az egyes fajok relatív gyakoriságát.

Az üzemelési időszakban a tervezett beavatkozás eredményeként érintett területek funkciója és fenntartása nagyrészt megegyezik majd a jelenlegi fenntartási (üzemelési) gyakorlattal (az érintett terület jelenleg is nagyrészt intenzív szántó, de a vízkivételi helyek nincsenek kiépítve).

Ebből következően alapvetésként üzemelési hatásterületként kell számításba venni az élővilág-védelmi szempontból lehatárolt teljes közvetlen építési (létesítési) hatásterületet.

Az építés (létesítés) által érintett és a kivitelezési munkálatok hatására módosuló élőhelyeket minden valószínűség szerint az építéssel (létesítéssel) érintett területen kívüli élőhelyeken élő egyedek is használták korábban és valószínűleg használni fogják az üzemelési fázisban is attól függően, hogy mennyire változik meg az élőhely az adott faj környezeti igényeinek viszonylatában. Ilyen értelemben az építési (létesítési) fázisban bekövetkező változások az üzemelési fázisban tágabb értelemben véve nagyobb terület élővilágának bizonyos elemeire is hatással lehetnek (pl. a területre kívülről bejövő, ott átközlő, táplálkozó, szaporodó egyedek).

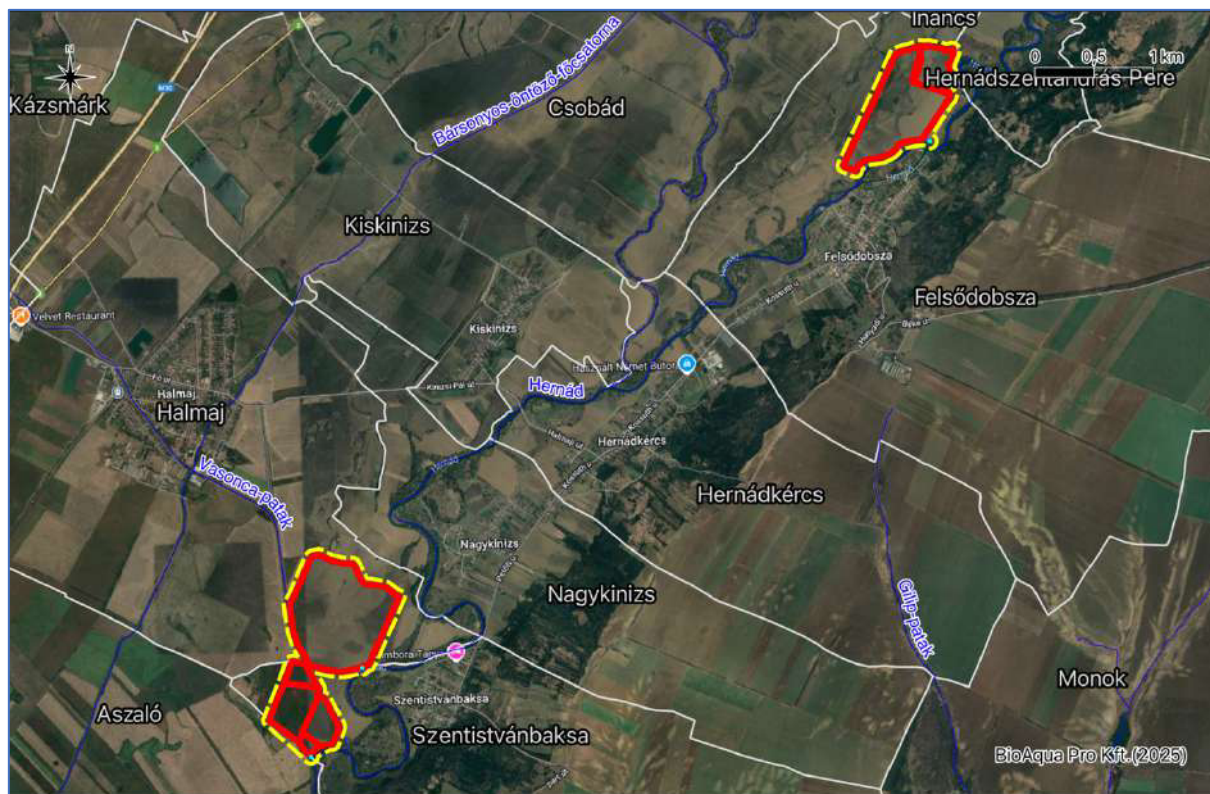
Az üzemelés során továbbá az építési (létesítési, telepítési) területen túl terjedő hatásokkal is kell számolni:

- a vízkivételi helyek, a nyomóvezetékek, valamint az öntöző berendezések építésével (létesítésével és telepítésével) érintett konkrét területeken kívüli területeket is fog az üzemelés során az öntözés érinteni (összességében az öntözőberendezések által elért területeket);
- az öntözött víz, valamint a benne lévő és a bele mosódó anyagok az öntözéssel érintett területeken kívüli területekre folyhatnak;

- az öntöző berendezések vizuális és zajhatása az öntöző berendezések építésével (létesítésével és telepítésével) érintett konkrét területeken, valamint az üzemelés során az öntözés által érintett területeken kívüli területekre is hatással lesz.

A fenti tényezők összegzése alapján üzemelési hatásterületnek jelen beruházás esetében az építéssel (létesítéssel és telepítéssel), valamint az öntözéssel érintett területektől számított 50 m-es zónát fogadjuk el.

5.1.1.1.4. Az élővilág-védelmi hatásterületek ábrázolása

7. ábra. A tervezett beruházás által érintett területek (piros határvonalak), mint közvetlen építési élővilág-védelmi hatásterületek, a beruházás közvetett építési élővilág-védelmi hatásterülete és üzemelési élővilág-védelmi hatásterülete (sárga szaggatott határvonalak), az érintett és környező települések külterületi határvonalai és nevei (szürke vonalak és feliratok), valamint a környék jellemző vízfolyásai (kék vonalak és feliratok)

A Natura 2000 területet érintő hatásterületekről további részletező ábrák láthatók a „2.2. A BERUHÁZÁS NATURA 2000 ÉRINTETTSÉGE” fejezetben.

5.1.1.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló fajok természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások leírása

5.1.1.2.1. A jelölő fajok általános bemutatása és érintettsége

A jelölő fajok vizsgálati területen belüli előfordulásának bemutatásához felmérési eredményeink mellett a természetvédelmi kezelő (Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság) elmúlt 30 évből származó biotikai adatait is felhasználtuk, emellett a Magyar Madártani Egyesület Monitoring Központja által működtetett „Madáratlasz program” honlapján (<https://map.mme.hu/maps/map2>) (a továbbiakban „madarszamlalok.mme.hu”) elérhető és a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból származó, számos megfigyelő által észlelt, validált, az elmúlt 10 év időintervallumából származtatott madárfajok fészkelésére és előfordulására vonatkozó

biotikai adatokat, illetőleg a „Birding.hu” weboldalon elérhető, a vizsgálati területre és közvetlen környékére vonatkozó valamennyi megfigyelési adatot is felhasználtuk.

5.1.1.2.1.1. A) mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfajok

Jégmadár – *Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a folyó mentén 2 lokalitásnál is észleltük a faj 1-1 táplálkozó példányát. A faj előfordulását a természetvédelmi kezelő adatbázisa is jelzi számos lokalitás mellől. Az utóbbi évtizedek enyhe teleinek köszönhetően táplálkozó egyedei akár egész évben megfigyelhetők a tervezett beruházás által érintett folyószakaszokon.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló táplálkozó egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Szirti sas – *Aquila chrysaetos* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 1 db 2,5×2,5 km UTM négyzetből jelzik a faj előfordulását, és mivel a közeli Zemplén-hegységben ismert fészkelése, így alkalmi előfordulása a vizsgálati területen sem kizárható.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló táplálkozó egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen élő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Parlagi sas – *Aquila heliaca* Savigny, 1809

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj egy átrepülő adult példányát észleltük Halmaj külterületén, a Nagy-rét-szög felett és a természetvédelmi kezelő adatbázisa is jelzi a faj gyakori előfordulását, valamint a beruházás területéhez közeli fészkelését is. A faj táplálkozó egyedei a vizsgálati területen egész évben előfordulhatnak.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló táplálkozó egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek (kivitelezésnek és telepítésnek) nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő és gyülekező állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő és gyülekező állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen élő és gyülekező állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Uhu – *Bubo bubo* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal sem jelzi a faj megfigyelését a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból, de a közeli Hernád magaspárt területén ismert korábbi fészkelése, így alkalmi táplálkozó egyedének előfordulása a vizsgálati területen sem kizárható.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen élő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Pajzsoscankó – *Calidris pugnax* (Linnaeus, 1758)

Syn.: *Philomachus pugnax*

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 1 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből jelzik a faj előfordulását. A beruházás által érintett terület tárcsázott szántóin, vagy csapadékos években egyes belvízfoltok mentén a faj alkalmi előfordulása nem kizárható július és november, valamint február és május között.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló táplálkozó egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen gyülekező állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen gyülekező állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen gyülekező állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Lappantyú – *Caprimulgus europaeus* Linnaeus, 1758

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal sem jelzi a faj jelenlétét vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból. A beruházás által érintett területen elsősorban átvonuló egyedek előfordulása valószínűsíthető a fás-cserjés élőhelyek mentén.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Fehér gólya – *Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj egy táplálkozó példányát észleltük Halmaj külterületén, a Vasonca-patak depóniáján. A faj táplálkozó egyedeinek előfordulását a természetvédelmi kezelő adatbázisa is jelzi. A környező településeken fészkelő egyedek rendszeresen táplálkoznak a vizsgálati területen március közepe és szeptember eleje között, különösen a frissen feltárcsázott szántóterületen, vagy betakarított gabonátlákon.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló táplálkozó egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Fekete gólya – *Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 1 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből jelzik a faj előfordulását, emellett a „Birding.hu” weboldal adatai a beruházáshoz legközelebb Aszaló külterületén jelzik a faj előfordulását (2020. május 25.). A vizsgálati területen, illetve annak a faj zavarásérzékenysége szempontjából

meghatározott hatáskörzetében (PONGRÁCZ & HORVÁTH 2010) nem fészkel. A vizsgálati területen táplálkozó egyedeinek előfordulása március eleje és október közepe között lehetséges.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Kígyászölyv – *Circaetus gallicus* (Gmelin, 1788)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai sem jelzik a faj jelenlétét vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból, de a „Birding.hu weboldal adatbázisa Felsődobsza külterületéről jelzi a faj előfordulását [2021. augusztus 21. – 1 pld.]. A vizsgálati területen, illetve annak a faj zavarásérzékenysége szempontjából meghatározott hatáskörzetében (PONGRÁCZ & HORVÁTH 2010) nem fészkel, de táplálkozó egyedeinek előfordulása a közeli Zemplén-hegységben fészkelő állomány jelenléte miatt valószínűsíthető március közepe és október eleje között.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Barna rétihéja – *Circus aeruginosus* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a vizsgálati területen 2 lokalitásnál észleltük a faj 4 táplálkozó példányát. A faj táplálkozó egyedeinek előfordulását a természetvédelmi kezelő adatbázisa is számos lokalitásnál jelzi. A faj táplálkozó egyedei rendszeresen jelen vannak március közepe és október-november között a vizsgálati területen, az utóbbi évek enyhe, későn érkező hideg időszakainak köszönhetően akár még télen is.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló táplálkozó egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Kékes rétihéja – *Circus cyaneus* (Linnaeus, 1766)

A faj érintettsége

A faj hazánkban rendszeres téli vendég. Előfordulására október és április között jellemző a beavatkozás által érintett területen is. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 6 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből jelzik a faj előfordulását.

Az építés várható hatásai

Zavarás esetén az egyedek elkerülik az érintett területet, de az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen gyülekező állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen gyülekező állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen gyülekező állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Békászó sas – *Aquila pomarina* C. L. Brehm, 1831

syn.: *Aquila pomarina*

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a faj jelenlétét a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 1 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből jelzik, ezen kívül a „Birding.hu weboldal adatbázisa Felsődobsza külterületéről jelzi a faj jelenlétét (2021. augusztus 21. – 2 pld.). A vizsgálati területen, illetve annak a faj zavarásérzékenysége szempontjából meghatározott hatáskörzetében (PONGRÁCZ & HORVÁTH 2010) nem fészkel, de táplálkozó egyedeinek előfordulása a közeli Zemplén-hegységben fészkelő állomány jelenléte miatt március közepe és szeptember vége között valószínűsíthető.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló táplálkozó egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Haris – *Crex crex* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A faj leggyakrabban a nedves rétek fészkelője. A vizsgálati területen ilyen élőhely nem fordul elő, de a tavaszi és őszi vonulás alkalmával egyes egyéves és évelő nagyüzemi kultúrák területén (pl. lucerna, vagy akár gabona szántón) előfordulása jellemző, így megjelenése nem kizárt a vizsgálati területen sem.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, elkerülő magatartást tanúsítanak, így az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Fehérhátú fakopáncs – *Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1802)

A faj érintettsége

A faj a Zempléni-hegység idős bükköseiben és gyertyános-tölgyeseiben él és mivel állandó, élőhelyspecialista faj, így kóborló egyeinek előfordulását sem valószínűsítjük a vizsgálati területen.

Az építés várható hatásai

A kivitelezésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen élő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Balkáni fakopáncs – *Dendrocopos syriacus* (Hemprich & Ehrenberg, 1833)

A faj érintettsége

A faj antropogén fás élőhelyek (belterületi fasorok, facsoportok, kertek) jellemző fészkelője és mivel fészkelőhelyén állandó, így kóborló egyedinek előfordulását sem valószínűsítjük a vizsgálati területen.

Az építés várható hatásai

A kivitelezésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen élő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Fekete harkály – *Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, de a természetvédelmi kezelő adatbázisa jelzi előfordulását a vizsgálati terület felsődobozai részéről. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatbázisa is jelzi a faj jelenlétét vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 4 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből. A vizsgálati területen elsősorban táplálkozó egyedek előfordulása lehetséges akár egész évben.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen élő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Vándorsólyom – *Falco peregrinus* Tunstall, 1771

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot, ugyanakkor a „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatbázisa sem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból. A vizsgálati területen, illetve annak a faj zavarásérzékenysége szempontjából meghatározott hatáskörzetében (PONGRÁCZ & HORVÁTH 2010) nem fészkel, de táplálkozó egyedei a közeli Zemplén-hegységben fészkelő állomány jelenléte miatt az év bármelyik időszakában megjelenhetnek a vizsgálati területen.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen élő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Örvös légykapó – *Ficedula albicollis* (Temminck, 1815)

A faj érintettsége

A faj a tölgyesek és az ártéri puhafás ligeterdők fészkelője, mely élőhelyek közül az utóbbi a vizsgálati területen is jellemző, de sem mi nem észleltük, sem pedig a természetvédelmi kezelő adatbázisa nem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területről, ezen kívül a „madarszamlalok.mme.hu” weboldal sem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból. A vizsgálati terület fás élőhelyein, elsősorban a vonulási időszakokban fordulhatnak elő táplálkozó egyedei.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Kis légykapó – *Ficedula parva* (Bechstein, 1972)

A faj érintettsége

A faj a hegyvidéki idős bükkösök és gyertyános-tölgyesek ritka fészkelője (a közeli Zempléni-hegységben néhány páros állománya ismert), de vonulási időszakban táplálkozó egyedei mindenféle fás élőhelyen megjelenhetnek, így nem kizárt előfordulása a vizsgálati terület fás élőhelyein sem.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Törpegém – *Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766)

A faj érintettsége

A faj fészkelése a vizsgálati terület fészkelésre alkalmas nádasodott élőhelyein (pl. Vasonca-patak medre) nem ismert, de átvonuló egyedeinek előfordulása elsősorban az őszi vonulási időszakban (július–szeptember) az említett élőhely mentén nem kizárható.

Az építés várható hatásai

Zavarás esetén az egyedek elkerülik az érintett területet, ezért az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Tövisszúró gébics – *Lanius collurio* Linnaeus, 1758

A faj érintettsége

A vizsgálati területen felmérésünk során a faj 6 revírjét rögzítettük, de a tervezett munkálatok egyik pár fészkalját sem veszélyeztetik, csupán átvonuló/táplálkozó egyedek zavarása valószínűsíthető a kivitelezés során.

Az építés várható hatásai

Zavarás esetén az egyedek elkerülik az érintett területet, ezért az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Kis őrgébics – *Lanius minor* GMELIN, 1788

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot, ugyanakkor a „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatbázisa sem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból. A vizsgálati területen elsősorban átvonuló egyedek előfordulása valószínűsíthető.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Közép fakopáncs – *Leiopicus medius* (Linnaeus, 1758)

syn.: *Dendrocopos medius*, *Dendrocoptes medius*

A faj érintettsége

A faj a tölgyesek és az ártéri puhafás ligeterdők fészkelője, mely élőhelyek közül az utóbbi a vizsgálati területen is jellemző, de sem mi nem észleltük, sem pedig a természetvédelmi kezelő adatbázisa nem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területről, ezen kívül a „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatbázisa sem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból. A vizsgálati terület fás élőhelyein elsősorban téli kóborló példányok előfordulása valószínűsíthető.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen élő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Erdei pacsirta – *Lullula arborea* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen felmérésünk során a faj 1 revírjét rögzítettük, de a tervezett munkálatok az észlelt pár fészekalját nem veszélyeztetik, csupán átvonuló/táplálkozó egyedek zavarása valószínűsíthető a kivitelezés során.

Az építés várható hatásai

Zavarás esetén az egyedek elkerülik az érintett területet, ezért az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Halászsas – *Pandion haliaetus* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A faj a nagyobb kiterjedésű halastavak, tavak és folyók mentén mutatkozik ősszel (augusztus vége – október közepe) és tavasszal (március közepe – május közepe), így előfordulása nem kizárható a vizsgált Hernád folyószakaszai mentén sem. A természetvédelmi kezelő adatbázisában a faj jelenlétét nem észleltük, de a madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatbázisa a faj jelenlétét a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 1 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből jelzi.

Az építés várható hatásai

Zavarás esetén az egyedek elkerülik az érintett területet, ezért az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen átvonuló állományra.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen átvonuló állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen átvonuló állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Darázsölyv – *Pernis apivorus* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

A vizsgálati területen, illetve annak a faj zavarásérzékenysége szempontjából figyelembe vett határkörzetében (PONGRÁCZ & HORVÁTH 2010) nem fészkel. Április közepétől-végétől szeptember végéig-október elejéig táplálkozó példányai előfordulhatnak a vizsgálati területen. Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük és a természetvédelmi kezelő adatbázisa sem jelzi a faj előfordulását, de a „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a faj jelenlétét a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 1 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből jelzi.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, ezért az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Hamvas küllő – *Picus canus* Gmelin, 1788

A faj érintettsége

A fajnak a Zempléni-hegység bükkösei és tölgyesei jelentik a tradicionális fészkelőhelyeket, de ártéri erdőkben is fészkel. Felmérésünk során sem mi nem észleltük, sem pedig a természetvédelmi kezelő adatbázisa nem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területről, ezen kívül a „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatbázisa sem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból. A faj táplálkozó egyedei a vizsgálati területen elsősorban a téli kóborlás időszakában jelenhetnek meg.

Az építés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, elkerülő magatartást tanúsítanak, így az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

A fentiek miatt a fajt KMT területén élő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik negatív hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Uráli bagoly – *Strix uralensis* Pallas, 1771

A faj érintettsége

A faj a közeli Zemplén-hegység bükköseiben költ és állandó, bár kóborló példányai alkalmilag az alföldi területekre is eljuthatnak. A természetvédelmi kezelő adatbázisa nem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területről, ezen kívül a „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatbázisa sem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátból.

Az építés várható hatásai

A kivitelezésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen élő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen élő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Karvalyposzáta – *Sylvia nisoria* (Bechstein, 1792)

syn.: *Curruca nisoria*

A faj érintettsége

A vizsgálati területen felmérésünk során a faj 1 revírjét rögzítettük, de a tervezett munkálatok a pár fészkalját nem veszélyeztetik, csupán átvonuló/táplálkozó egyedek zavarása valószínűsíthető a kivitelezés során.

Az építés várható hatásai

Zavarás esetén az egyedek elkerülik az érintett területet, ezért az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Réti cankó – *Tringa glareola* Linnaeus, 1758

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 1 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből jelzik a faj előfordulását. A beruházás által érintett területen csapadékos években alakulhatnak ki olyan belvizek, melyek a faj alkalmi megjelenését teszik lehetővé elsősorban a június–október és március–május közötti időszakokban.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló táplálkozó egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen gyülekező állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen gyülekező állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen gyülekező állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

5.1.1.2.1.2. B) mellékletben meghatározott egyéb madárfajok

Billegetőcankó – *Actitis hypoleucos* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, de a természetvédelmi kezelő adatbázisa 2 lokalitásnál is jelzi a faj potenciális fészkelő egyedeinek előfordulását korábbi évekből. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 5 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből jelzik a faj potenciális fészkelő egyedeinek előfordulását. A vizsgálat évében a vizsgálati terület által érintett szakaszon a faj konkrét fészkelésre utaló jelét nem tapasztaltuk, így fészkelését nem valószínűsítjük, de táplálkozó/vonuló egyedek előfordulását az érintett szakaszokon valószínűsíthető (a faj tavaszi vonulása március közepétől május végéig tart, míg az őszi július eleje és október eleje között zajlik).

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Tőkés réce – *Anas platyrhynchos* Linnaeus 1758

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj párban mozgó egyedét figyeltük meg a Hernád-folyó északi szakaszán, de a Natura 2000 terület hivatalos adatlapján (SDF) a faj átvonuló/gyülekező állománya szerepel, így ennek vizsgálatával foglalkozunk. A faj kisebb-nagyobb csapatainak előfordulása az utóbbi évek enyhe teleinek köszönhetően egész évben, ezen belül a februártól ápriliséig tartó tavaszi, valamint az augusztus és december közötti őszi-téli vonulás alkalmával lehet a legjellemzőbb decemberi maximum számmal. A faj megjelenése a folyóval érintkező szakaszokon, tavasszal a Vasonca-patak mentén is lehetséges.

Az építés várható hatásai

Az érintett egyedek a fellépő zavaró hatásokkal szemben elkerülő magatartást tanúsítanak majd, de az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen átvonuló/gyülekező állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen átvonuló/gyülekező állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen átvonuló/gyülekező állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Kék galamb – *Columba oenas* Linnaeus, 1758

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 3 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből is jelzik a faj előfordulását. Az érintett különleges madárvédelmi terület területén a közeli Zemplén-hegység öreg bükkösein fészkel. Telelő kisebb-nagyobb csapatai a vizsgálati terület szántóin is jellemzőek.

Az építés várható hatásai

Az érintett egyedek a fellépő zavaró hatásokkal szemben elkerülő magatartást tanúsítanak majd, de az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Hegyi billegető – *Motacilla cinerea* Tunstall, 1771

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj 2 példányát észleltük a Hernád-folyó műtárgyánál, és a természetvédelmi kezelő adatbázisa is ugyanonnan jelzi a faj egy őszi előfordulását. A vizsgálati területen a faj táplálkozó/vonuló egyedeinek előfordulása rendszeres.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Füleskuvik – *Otus scops* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot, de a „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 1 2,5×2,5 km-es négyzetből jelzik előfordulását. A KMT területén a közeli Hernád magasparton ismert fészkelése, így átvonuló, alkalmi táplálkozó egyedeinek megjelenése sem kizárható.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A zavaró hatások elől a munkálatok környéken előforduló egyedek elhúzódnak, a zavarással szemben elkerülő magatartást tanúsítanak, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz érzékelhető hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Függőcinege – *Remiz pendulinus* (Linnaeus, 1758)

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj jelenlétét nem észleltük, és a természetvédelmi kezelő adatbázisában sem találtunk előfordulására vonatkozó biotikai adatot. A „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatai a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadráton belül 2 db 2,5 × 2,5 km-es négyzetből jelzik a faj előfordulását. A vizsgálati területen nem fészkel, de átvonuló egyedek érintettsége nem kizárható.

Az építés várható hatásai

Az érintett egyedek a fellépő zavaró hatásokkal szemben elkerülő magatartást tanúsítanak majd, emiatt az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

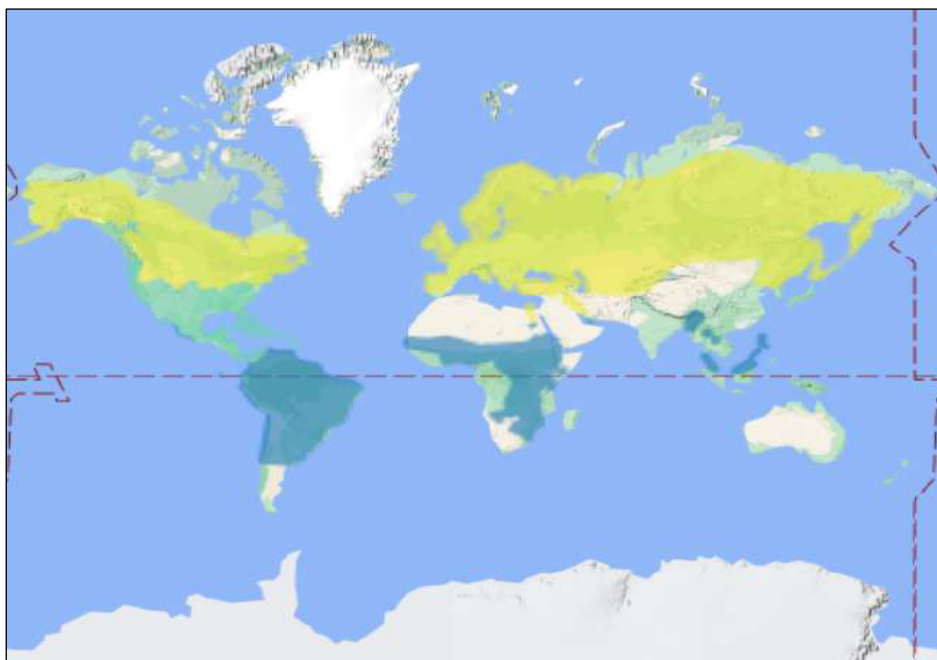
A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a beruházás szempontjából nem ítélik hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

Partifecske – *Riparia riparia* (Linnaeus, 1758)

Elterjedési terület

Hatalmas költőterülete kiterjed Európára, Ázsiára, Észak-Amerikára és Észak-Afrikára. Európában a mediterrán régióktól a skandináv országok északi területéig vannak fészkelő kolóniái. Elterjedése nagyban

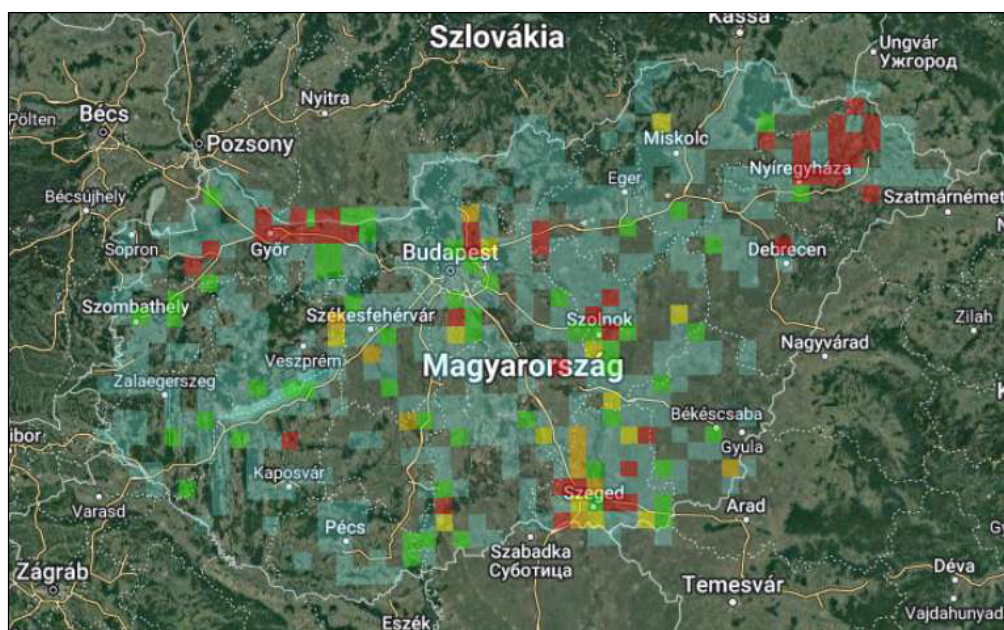
követi a folyókat. A különböző emberi tevékenységek (homokbányászat, építkezések) révén kialakuló partfalak a folyóktól távoli fészkelését is elősegítették napjainkra (SZÉP 2000, 2009).

8. ábra. A partifecske (*Riparia riparia*) elterjedése [sárga – fészkelőterület, világoszöld – vonulóterület, sötétzöld – telelőterület (forrás: <http://datazone.birdlife.org>)]

Hazai elterjedés, élőhely

Magyarországon a középhegységek magasan fekvő, erdővel borított területeinek kivételével mindenütt találkozhatunk fészkelésével ott, ahol a fészkelésre alkalmas partfalak vannak. Különösen gyakori a Tisza folyó mentén (MARIÁN 1968, SZÉP 1991), valamint nagyobb tavaink körzetében. A folyók szakadópartjainak, homok-, sóderbányák vagy akár házalapok függőleges partfalainak felső részén ássa fészkelőüregeit. Nagyszámú fészkelésére a Tisza évről-évre kora tavasszal leomló szakadópartjaiban, valamint a rendszeresen használt homokbányákban számíthatunk (SZÉP 1991, 2000).

9. ábra. A partifecske (*Riparia riparia*) hazai előfordulása [piros – biztos fészkelés, narancs – valószínű fészkelés, sárga – lehetséges fészkelés, zöld – megfigyelt egyedek, amelyek valószínűleg nem fészkelnek a területen, türkiz – bejárt területek, ahol nem figyelték meg a fajt (forrás: <https://map.mme.hu/>)]

A faj érintettsége

A legdélebbi szivattyúállásnál (EOVR X, Y: 796030, 321296) a kialakítási helyszín 50 m-es körzetében partfalban fészkelő faj kis telepe (2 pár) ismert.

Az építés, kivitelezés várható hatásai

A legdélebbi szivattyúállásnál (EOVR X, Y: 796030, 321296) a fészkelések szükségtelen zavarásának elkerülése érdekében a tervezett kivitelezési munkálatok (beleértve a területelőkészítő fa- és cserjeitást is) időzítését javasolt a „ **Javasolt természetvédelmi célú intézkedések**” c. fejezetben jelzett kíméleti időszak figyelembevételével megtervezni. Ekkor a fészkelések zavarásáról sem beszélhetünk.

Az üzemelés, működés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő állományát a tervezett beruházás vonatkozásában hatásviselőnek tekintjük.

Böjti réce – *Spatula querquedula* Linnaeus, 1758

syn.: *Anas querquedula*

A faj érintettsége

Felmérésünk során a faj előfordulását sem mi nem észleltük, sem pedig a természetvédelmi kezelő adatbázisa nem jelzi a vizsgálati területről, ezen kívül a „madarszamlalok.mme.hu” weboldal adatbázisa sem jelzi a faj előfordulását a vizsgálati területet is tartalmazó 10×10 km-es UTM kvadrátról. A faj számára alkalmas vizes élőhely a beruházás által érintett szakaszon nem fordul elő, így sem fészkelő, sem pedig átvonuló egyedek előfordulását nem valószínűsítjük a vizsgálati területen.

Az építés várható hatásai

Az építésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő és vonuló állományára.

Az üzemelés várható hatásai

Az üzemelésnek nem lesz hatása a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő és vonuló állományára.

A fentiek miatt a faj különleges madárvédelmi területen fészkelő és vonuló állományát a beruházás szempontjából nem ítéljük hatásviselőnek és a hatásbecslés további fejezeteiben a faj tárgyalásától eltekintünk.

5.1.1.2.2. Várható hatások becsült mértéke

5.1.1.2.2.1. A) mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfajok

A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) különleges madárvédelmi területen előforduló és a 275/2004 kormányrendelet 1. A) számú mellékletében meghatározott közösségi jelentőségű madárfajokat a beruházás közvetlenül és közvetve sem érinti negatívan, vagy az érintettség elhanyagolhatóan csekély mértékű. Emiatt az "A tevékenységgel érintett, a kijelölés alapjául szolgáló fajok egyedeinek száma, állománysűrűsége vagy az érintett terület nagysága", a "Az egyedek vagy a terület szerepe a faj védelme tekintetében", illetőleg az "A faj ritkasága (helyi, regionális és ennél magasabb szinten felmérve, ideértve az európai közösségi szintet is)", ezen belül pedig konkrétan az "A faj tevékenységgel érintett állományának relatív nagysága a faj hazai, európai közösségi, illetve világállományához képest", az "A faj tevékenységgel érintett állományának relatív nagysága a faj hazai, európai közösségi, illetve világállományához képest", valamint az "A faj veszélyeztetettségi foka (IUCN Vörös Könyv veszélyeztetettségi kategóriái szerinti besorolás, közösségi vagy kiemelt közösségi jelentőség, országosan védett vagy fokozottan védett besorolás stb.)", ezen kívül az "A faj szaporodási képessége (a fajra vagy a populációra jellemző

dinamika alapján)", valamint az "A tevékenység megvalósulása esetén a faj, illetve a faj élőhelyének képessége arra, hogy a célzott védelmi intézkedéseket kivéve minden egyéb beavatkozás nélkül, kizárólag a faj, illetve élőhelyének dinamikája következtében rövid időn belül visszaálljon egy olyan állapotba, amely az eredeti állapottal egyenértékű vagy jobb annál", ezen belül pedig az "A faj állományának regenerálódási képessége a környező állományokból azok észrevehető csökkenése nélkül (a faj diszperziós képessége, illetve az állomány izoláltsága más állományoktól stb.), illetve az állomány belső dinamikája következtében a regenerálódás képessége", valamint az "A tevékenység hatása az állományon belüli kedvező kor- és ivareloszlásra", és végezetül az "A területek koherenciája" c. fejezetek tárgyalásától eltekintünk.

5.1.1.2.2.1.1. A várható hatások becsült mértéke összegezve

Fajok	Kedvezőtlen hatás mértéke	Megjegyzés
jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
szirti sas (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
uhu (<i>Bubo bubo</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
pajzsoscankó (<i>Calidris pugnax</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
lappantyú (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
békászó sas (<i>Clanga pomarina</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
haris (<i>Crex crex</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
fehérhátú fakopáncs (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A faj nem érintett.
balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A faj nem érintett.
fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.

örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
kis légykapó (<i>Ficedula parva</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
kis őrgébics (<i>Lanius minor</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
közép fakopáncs (<i>Leipicus medius</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
erdei pacsirta (<i>Lullula arborea</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
halászsas (<i>Pandion haliaetus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
darázsölyv (<i>Pernis apivorus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
hamvas küllő (<i>Picus canus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
uráli bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A faj nem érintett.
karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
réti cankó (<i>Tringa glareola</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.

3. táblázat. A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal (HUBN10007) különleges madárvédelmi területen előforduló és a 275/2004 kormányrendelet 1. A) számú mellékletében meghatározott közösségi jelentőségű madárfajok

5.1.1.2.2.2. B) mellékletben meghatározott egyéb madárfajok

5.1.1.2.2.2.1. A tevékenységgel érintett, a kijelölés alapjául szolgáló fajok egyedeinek száma, állománysűrűsége vagy az érintett terület nagysága

Fajok	Fészkelőállomány a különleges madárvédelmi területen (pár) ¹	Fészkelő állomány a projekt területen (pár)
partifecske (<i>Riparia riparia</i>)	500-1100	2

4. táblázat. A vizsgálat során hatásviselőnek tekintett madárfaj állománynagysága [Forrás: „1” - natura2000.eea.europa.eu]

5.1.1.2.2.2.2. Az egyedek vagy a terület szerepe a faj védelme tekintetében

Partifecske (*Riparia riparia*)

A különleges madárvédelmi területen az országos állomány kevesebb, mint 2%-a fészkel (C) és a beruházással érintett állomány szerepe a faj különleges madárvédelmi területen belüli védelme tekintetében sem jelentős (a Natura 2000 területen fészkelő állomány mintegy 0,2–0,4%-a). Az érintettség a „Javasolt természetvédelmi célú intézkedések” c. fejezetben jelzett időbeli korlátozás figyelembevételével végzett kivitelezés esetén teljes mértékben elkerülhető.

5.1.1.2.2.2.3. A faj ritkasága (helyi, regionális és ennél magasabb szinten felmérve, ideértve az európai közösségi szintet is)

A faj tevékenységgel érintett állományának relatív nagysága a faj hazai, európai közösségi, illetve világállományához képest

Fajok	Fészkelő állomány a projekt területen (pár)	Hazai állomány ¹	Európai állomány (pár) ²	Világállomány (pld.) ²
partifecske (<i>Riparia riparia</i>)	2	15.000 - 50.000	3,64 – 8 millió	10 – 500 millió

5. táblázat. A faj tevékenységgel érintett állományának relatív nagysága az adott Natura 2000 terület, hazai és európai közösségi állományához képest (Forrás: „1” – www.birding.hu; „2” – www.birdlife.org)

A faj veszélyeztetettségi foka (IUCN Vörös Könyv veszélyeztetettségi kategóriái szerinti besorolás, közösségi vagy kiemelt közösségi jelentőség, országosan védett vagy fokozottan védett besorolás stb.)

Fajok	IUCN Vörös Könyv ¹	Berni Egyezmény ²	EU madár-védelmi irányelv ³	EU CITES ⁴	Hazai védettség ⁵
partifecske (<i>Riparia riparia</i>)	Least concern / nem veszélyeztetett	II-es függelék	-	-	Védett, 50.000 Ft

6. táblázat. A faj veszélyeztetettségi foka (Forrás: „1” – www.iucnredlist.org; „2” – Bern Convention, 1979; „3” – Birds Directive, 2009; „4” – www.cites.org; „5” – www.termeszetvedelem.hu)

5.1.1.2.2.2.4. A faj szaporodási képessége (a fajra vagy a populációra jellemző dinamika alapján)

Fajok	Utódszám ¹	Költsékek száma/év ¹	Fiatalok túlélőképessége	Átlagos élethossz
partifecske (<i>Riparia riparia</i>)	3-6 (ritkán 7)	1-2 fészkalj	68,33 - 80% (SIEGNER 2011; SZÉP 1994)	Max.: 10 év (FRANSSON et al. 2010)

7. táblázat. A faj szaporodási képessége (Forrás: „1” – Haraszthy 2019b)

5.1.1.2.2.2.5. A tevékenység megvalósulása esetén a faj, illetve a faj élőhelyének képessége arra, hogy a célzott védelmi intézkedéseket kivéve minden egyéb beavatkozás nélkül, kizárólag a faj, illetve

élőhelyének dinamikája következtében rövid időn belül visszaálljon egy olyan állapotba, amely az eredeti állapottal egyenértékű vagy jobb annál

A faj állományának regenerálódási képessége a környező állományokból azok észrevehető csökkenése nélkül (a faj diszperziós képessége, illetve az állomány izoláltsága más állományoktól stb.), illetve az állomány belső dinamikája következtében a regenerálódás képessége

partifecske (*Riparia riparia*)

A tervezett munkálatoknak kedvezőtlen hatása lehet a faj költési és fiókanevelési sikerére (csak zavarás), mely a „*Javasolt természetvédelmi célú intézkedések*” c. fejezetben jelzett időbeli korlátozó intézkedés figyelembevételével végzett kivitelezés esetén teljes mértékben elkerülhető, így a fészkelő állomány regenerációjára nincs szükség.

A tevékenység hatása az állományon belüli kedvező kor- és ivareloszlásra

partifecske (*Riparia riparia*)

A tevékenységnek előreláthatólag nem lesz hatása a különleges madárvédelmi területen előforduló állományon belüli kor vagy ivareloszlásra.

5.1.1.2.2.6. A területek koherenciája

A tervezett beavatkozás eredményeként nem következnek be olyan kedvezőtlen strukturális változások, melyek negatívan befolyásolnák az érintett terület fészkelőhelyként, táplálkozóhelyként, ill. madárvonulásban betöltött szerepét. Ebből következően a beavatkozás eredményeként várhatóan nem sérül a HUBN10007 Natura 2000 terület érintett állományainak belső koherenciája, és nem várható kedvezőtlen irányú változás a szomszédos Natura 2000 területekkel fennálló kapcsolatban, tehát a Natura 2000 élőhelyhálózat funkciójában sem.

5.1.1.2.2.7. A várható hatások becsült mértéke összegezve

Fajok	Kedvezőtlen hatás mértéke	Megjegyzés
billegetőcankó (<i>Actitis hypoleucos</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
tőkés réce (<i>Anas platyrhynchos</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
kék galamb (<i>Columba oenas</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
hegyi billegető (<i>Motacilla cinerea</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
füleskuvik (<i>Otus scops</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
függőcinege (<i>Remiz pendulinus</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A kivitelezés során esetlegesen fellépő zavaró hatásokra a faj egyedei elkerülő magatartással reagálnak majd.
partifecske (<i>Riparia riparia</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A „ <i>Javasolt természetvédelmi célú intézkedések</i> ” c. fejezetben kifejtettek figyelembevételével végzett kivitelezés esetén a fajt érő negatív hatásokról nem beszélhetünk.

böjti réce (<i>Spatula querquedula</i>)	Építés (kivitelezés): semleges Üzemelés (működés): semleges	A faj nem érintett.

8. táblázat. A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) különleges madárvédelmi területen előforduló és a 275/2004 kormányrendelet 1. B) számú mellékletben meghatározott egyéb madárfajok

A fenti részletező fejezetek és az itt szereplő összegző táblázatokban szereplő információk alapján megállapíthatjuk, hogy a beruházás a Natura 2000 jelölő értékekre nem gyakorol várhatóan jelentős negatív hatást.

5.1.1.3. A tervezett beruházás hatása az érintett Natura 2000 terület fenntartási tervében megfogalmazott, és a területre meghatározott specifikus célkitűzések megvalósulására

5.1.1.3.1. Alapinformációk

Fenntartási terv címe:

A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) különleges madárvédelmi terület Natura 2000 fenntartási terve

Fenntartási terv linkje:

https://termeszetvedelem.hu/wp-content/uploads/2022/08/HUBN10007_Zemplen_vegleges.pdf

Standard Data Form:

<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/sdf/#/sdf?site=HUBN10007&release=55>

5.1.1.3.2. A beruházás keretében tervezett tevékenységek, illetve azok hatásai

Az alábbi felsorolásban a Natura 2000 terület fenntartási tervében megfogalmazott célkitűzések mellett egy szimbólummal jelezzük, hogy a vizsgált beruházás az adott célkitűzéshez hogyan viszonyul.

Hatás leírása	Jelölés
az adott célkitűzés megvalósulását támogatják,	+
az adott célkitűzés megvalósulását részben vagy közvetetten támogatják,	(+)
az adott célkitűzés megvalósulására nincsenek hatással.	0
az adott célkitűzés megvalósulásával részben ellentétesek,	(-)
az adott célkitűzés megvalósulásával ellentétesek.	-

A fenntartási tervben meghatározott általános célkitűzések

Célkitűzés	Hatás jelölése
A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.	0
A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.	(-)

A területen belüli természetes élőhelyek fragmentációjának csökkentése, élőhelyi kapcsolatok erősítése, kialakítása.	0
A terület táji és természeti adottságainak megőrzésével, fenntartásával a középhegységi és a síkvidéki területek közötti ökológiai kapcsolatok fenntartásában betöltött összekötő, közvetítő szerepének fenntartása, erősítése.	0

A fenntartási tervben meghatározott specifikus célkitűzések

Célkitűzés	Hatás jelölése
A nem honos fafajú erdőállományok (pl. fenyvesek, vörös tölgyesek, akácosok) mielőbbi átalakítása a termőhelyre jellemző honos erdőállományra.	0
A természetkimélő erdőművelési technológiák fokozatos bevezetése a teljes erdőterületen.	0
Az erdők természetéhez közeli faj- és korösszetételének megőrzése, helyreállítása és fejlesztése, az álló és fekvő holtfa, odvas fa megfelelő mennyiségű jelenlétének biztosítása.	0
Az erdőterületeken a középkorú és idősebb állományokban (>40 év) min. 5-20 m ³ /ha lábon száradó és fekvő holtfa biztosítása.	0
A táj fontos alkotóelemét biztosító fás, cserjés szegélyek megőrzése, helyreállítása és fejlesztése.	0
A mozaikos tájszerkezethez illeszkedő természetvédelmi szempontból optimális intenzitású rétgazdálkodás erősítése.	0
A térségre jellemző gyepterületek nyílt állapotának fenntartása a megfelelő gyephasznosítás és kezelés biztosításával.	0
Nem hasznosított gyepterületek esetében a szukcessziós folyamatok gátlása, a fás és cserje vegetáció, valamint a nem őshonos inváziós fajok terjedésének megakadályozása;	0
Szántóföldek esetében fenn kell tartani a térségre jellemző, hagyományos növénykultúrák területi részesedését, és támogatni kell az alacsony intenzitású termesztéstechnológia alkalmazását.	(-)
Kerülni kell, illetve megakadályozandó az intenzív technológián alapuló és a hagyományos táj- és élőhelystruktúrába nem illeszkedő, nagy területigényű monokultúrák (energia-ültetvények) térnyerése.	0
A jelölő fajok élőhelyein az inváziós növényfajok terjedésének a megakadályozása. A jelölő fajok élőhelyein törekedni kell a legveszélyesebb inváziós növényfajok (pl. bálványfa, japán keserűfű, stb.) teljes eliminációjára.	0
A terület apróvadállományának megerősödését szolgáló, valamint a fészkelő madárfajokat veszélyeztető dúvadállomány kontrollját biztosító vadgazdálkodás támogatása.	0
A területen lévő középfeszültségű vezetékek és oszlopok madárvédelmi eszközökkel történő felszerelése, ill. meglévő szabadvezetékek földkábelrel történő kiváltása szükséges.	0
Egyes prioritás-fajok vonatkozásában (pl. szirti sas, békászó sas, parlagi sas, kígyászölyv, fekete gólya, darázsölyv, uhu, haris stb.) a fészkelőhelyek lokális védelme, zavartalanságuk biztosítása, gazdálkodás tér- és időbeli korlátozása a fenntartási terv fajvédelmi intézkedés fejezetében foglaltaknak megfelelően.	0
A különböző agrárgazatok gazdálkodása során használt kemikáliák kijuttathatóságának szabályozása (rovar és rágcsálóirtás).	0
Sziklán költő madarak költési sikere érdekében a fészkelési és fiókanevelési időszakban a sziklamászás, turizmus, via ferrata építés és egyéb zavaró emberi tevékenységek korlátozása.	0
Nagy területigényű, a madarak megtelepedését, vonulását károsan befolyásoló energetikai beruházások nem támogatottak.	0
Emberi létesítményekhez kötődő fészkelő fajok esetében a Natura 2000 területen és annak peremén található urbanizált területeken, településeken, tanyákon a meglévő tradicionális élőhelyek megőrzése, a fészkelési lehetőségek biztosítása.	0
A terület infrastrukturális és ipari fejlesztésekkel szembeni védelme.	0

Szándékos vagy gondatlanságból fakadó madármérgezések teljes felszámolása.	0
A mezőgazdasági földhasználatra visszavezethető, a táplálékláncon keresztül ható vegyi terhelés kockázatának megszüntetése, ezzel együtt a zsákmányállatközösséget is alkotó ízeltlábú-közösségek állományainak megerősítése.	0
A területen előforduló időszakos vízállások megtartása	0
A vizes élőhelyek ökológiai vízigényének és természeteshez közeli vízjárásának biztosítása a fészkelő vízimadárfajok és az azok táplálékbázisát alkotó vízi szervezetek ökológiai igényeinek megfelelően	0
A nyílt vízfelület, a hínárnövényzet és a változatos összetételű mocsári növényzet arányának területrészek szerinti fenntartása, a védelmi célok szerinti optimalizálása, helyreállítása.	0
A terület természetvédelmi kezelését megalapozó kutatások, vizsgálatok elősegítése, támogatása.	0
A terület természeti értékeinek oktatási, környezeti nevelési, ismeretterjesztési célú bemutatása a jelölő értékek zavarása, károsítása nélkül.	0
Az átfedő (HUBN20087 Baskói-rétek, HUBN20073 Bodrogszegi Várhegy, HUBN20093 Bózsvei Temető-alja, HUAN21007 Bózsva-patak, HUBN20077 Erdőbényei-Olaszliszkai magyar nősziromos sztyepprétek, HUBN20089 Füzéri Pál-hegy, HUAN20004 Hernád-völgy és Sajóládi-erdő, HUBN20090 Komlóskai Mogyorós-tető és Zsidó-rét, HUBN20084 Központi-Zempléni hegység, HUAN21008 Mádi Bomboly-bánya, HUAN21009 Mádi Kakas-hegy, HUBN20088 Regéci Várhegy, HUBN20085 Északi-Zempléni-hegység, HUBN20092 Telkibányai Király-hegy, valamint a HUBN20074 Tállyai Patócs-hegy-Sátor-hegy) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekkel való átfedésre tekintettel az egyéb jelölő állat és növényfajok populációinak védelme, élőhelyeik megőrzése az átfedő terület vonatkozásában	0
Az átfedő Tokaj-hegyalja történeti borvidék kultúrtáj világörökségi területtel való átfedés miatt, az átfedő terület kultúrtörténeti értékeinek megőrzése	0

Összevetve az 5. fejezetben foglaltakat az ebben a fejezetben szereplőkkel kijelenthetjük, hogy a tárgyalt beruházás megvalósítása a Natura 2000 területre meghatározott általános és specifikus célkitűzések megvalósulását, érvényre jutását negatívan érdemben nem befolyásolja, de azok teljesülését sem szolgálja.

6. ALTERNATÍV (EGYÉB ÉSSZERŰ) MEGOLDÁSOK

6.1. „0” VÁLTOZAT – PROJEKT NÉLKÜLI ESET

A projekt meg nem valósulása esetén nem teljesülnek a 2.1. fejezetben ismertetett célkitűzések, valamint nem következnek be a 2.8. fejezetben ismertetett pozitív társadalmi és gazdasági következmények, továbbá nem szűnnek meg a 3.1. fejezetben ismertetett szükségszerűségek.

A „projekt nélküli” forgatókönyv – amely szerint nem történik beruházás – nem szolgálja a helyi és országos fejlesztéspolitikai célokat. A Hernád-völgy mezőgazdasági területei egyre inkább ki vannak téve a szélsőséges időjárási eseményeknek, különösen az aszályos időszakoknak. Ez ellentétes a **Nemzeti Vízstratégia (Kvassay Jenő Terv)** és a **Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv** által megfogalmazott célokkal, amelyek a mezőgazdaság vízigényének biztosítását, a vízmegtartó infrastruktúra fejlesztését, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást helyezik előtérbe. A beruházás elmaradása akadályozná a térség fejlődését, és veszélyeztetné a precíziós gazdálkodással már elindított termelési folyamat fenntarthatóságát is.

A beruházás megvalósítása nélkül a Hernád folyó völgyében folyó mezőgazdasági tevékenység is egyre inkább ki lenne téve a globális klímaváltozásnak és az időjárási szélsőségek veszélyeinek. Az éghajlatváltozás okozta tartós aszályos időszakok, a vízhiány és a terméskiesés fokozódó kockázatot jelentenek a térség agrárgazdaságára, ezzel együtt a vidéki közösségek megélhetésére és megtartó erejére is. A projekt éppen ezen negatív hatások mérséklésére irányul.

6.2. A MEGVALÓSÍTÁS VIZSGÁLT VÁLTOZATAI

A projekt előkészítése során tanulmányozott alternatívák, valamint a „0” változat elemzése során egyértelművé vált, hogy a megvalósítás helyszínének és módjának kiválasztását jelentősen befolyásolták a térségre vonatkozó korábbi területfejlesztési, rendezési, valamint természeti erőforrás-védelmi koncepciók és infrastruktúra-fejlesztési döntések.

Lehetséges alternatívák bemutatása:

A térségi adottságokat – így különösen a Hernád folyó jelenlétét, a domborzati és hidrológiai viszonyokat – figyelembe véve a megvalósítás helyszínének kiválasztása **összhangban van a meglévő területhasználati és településrendezési tervekkel**, valamint a vízhasználati prioritásokkal. Mivel a Hernád közelsége vízellátási szempontból alapvető, más térbeli elhelyezés nem szolgálná a gazdaságos és környezetkímélő vízhasználatot. A projekt földfelszín feletti, minimális beavatkozással járó műszaki megoldásokat alkalmaz, ezáltal megfelel a **természetvédelmi előírásoknak**, valamint a fenntartható vízgazdálkodás elveinek, amelyekre a VGT és az országos vidékfejlesztési stratégiák is épülnek.

Alternatívák kizárásának okai:

Az alternatív megoldások (pl. más típusú öntözőrendszer vagy eltérő telepítés) alkalmazását kizárják a térségre jellemző **természeti kockázatok** (pl. árvízveszély), illetve a természetföldrajzi és hidrológiai adottságok. A Hernád árterületén nem létesíthető öntözőrendszer, mivel az árvízi kockázat miatt ezek a rendszerek nem üzemeltethetők biztonságosan. A kiválasztott megoldás egy olyan kompromisszumos, de hatékony műszaki válasz, amely illeszkedik a **helyi rendezési tervhez**, figyelembe veszi az **ökológiai vízigényeket**, és megfelel az uniós támogatási program (pl. KAP-RD12-RD01c-I-24) kritériumainak is.

Összességében tehát elmondható, hogy a számításba vett változatok nem önálló műszaki alternatívákként jelentek meg, hanem a **korábbi tervezési, környezetvédelmi és gazdaságfejlesztési koncepciók által meghatározott keretekhez** igazodva alakult ki a legesszerűbb megvalósítási mód és telepítési hely.

7. JAVASOLT TERMÉSZETVÉDELMI CÉLÚ INTÉZKEDÉSEK

A javaslatok a kedvezőtlen hatások mérséklésére, a tervezett, illetve javasolt, a terv vagy beruházás révén bekövetkező kedvezőtlen hatások enyhítését, csökkentését, mérséklését szolgáló intézkedésekre vonatkoznak.

Az itt szereplő javasolt intézkedések az Előzetes Vizsgálati Dokumentáció „*Javasolt természetvédelmi célú intézkedések*” fejezetében szereplőkkel megegyeznek, azoknak a jelen dokumentációban vizsgált Natura 2000 területre érvényes részeinek kivonatai, ezekhez képest plusz javasolt intézkedést nem tartalmaznak.

7.1. JAVASOLT IDŐBELI KORLÁTOZÁS

Javasoljuk, hogy a beruházás által érintett területen a fa- és cserjeirtási munkálatokat augusztus 1. – március 15. közötti időintervallumban végezzék el.

Indoklás: A fenti időszak a vizsgálati területen fészkelő fajok fészkelési időszakán kívüli időszakra esik, így elkerülhető a fás élőhelyeken fészkelő fajok fészkaljainak sérülése és/vagy közvetlen pusztulása. A fészkelési és fiókanevelési időszak (március 15. – július 31.) kivételével az érintett fajok vagy nem tartózkodnak a területen (pl. telelési időszakban telelőterületükön tartózkodnak), vagy pedig vagilis (röpképes) egyedekként figyelhetők meg (pl. vonulás, telelés, vagy fészkelés utáni kóborlás időszakában), melyek képesek a zavaró hatásokra elkerülő magatartással reagálni.

Javasoljuk, hogy a legdélebbi (EOVR X, Y: 796030, 321296) szivattyúállás kiépítésének valamennyi munkálatát (beleértve a területelőkészítő fa- és cserjeirtást is) szeptember 1. és március 31. közötti időintervallumra időzítsék.

Indoklás: A tervezett szivattyúállás közelében a folyó szakadófalában partfalban fészkelő madárfajok [partifecske (*Riparia riparia*), gyurgyalag (*Merops apiaster*)] fészkelnek. A fészkelési időszakra időzített kivitelezés az érintett fajok kis telepén a fészkeléseket zavarhatja. A kivitelezés (beleértve a területelőkészítő munkálatokat is) kéméleti időszakon kívüli időszakra történő időzítése esetén az azévi fészkelések még vagy nem kezdődtek el, vagy már befejeződtek, így a zavaró hatások (emberi jelenlét, gépek mozgása, zaj) azok sikerességét biztosan nem befolyásolja negatívan. A kéméleti időszak a mindkét faj esetében jellemző késői pótköltések időintervallumát is figyelembe veszi (HARASZTHY 2019a, b).

8. KIEGYENLÍTŐ (KOMPENZÁCIÓS) INTÉZKEDÉSEK

Szakmailag nem indokolt kompenzációs intézkedések tervezése.

9. FELHASZNÁLT IRODALOM

AGGTELEKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG (2021): A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) különleges madárvédelmi terület Natura 2000 fenntartási terve. Kézirat.

BÁLDI A., MOSKÁT CS. & SZÉP T. (1997): Nemzeti Biodiverzitás-Monitorozó Rendszerek IX. Madarak. Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest. 81 pp.

FRANSSON, T., KOLEHMAINEN, T., KROON, C., JANSSEN, L. & WENNINGER, T. (2010) EURING list of longevity records for European birds. (<https://www.euring.org/data-and-codes/longevity-list>) (Letöltés: 2025.07.09.)

HARASZTHY L. (2019)a: Gyurgyalag *Merops apiaster* Linnaeus, 1758. In: HARASZTHY L.: Magyarország fészkelő madarainak költésbiológiája. 1. kötet. Fácánféléktől a sólyomfélékig (Non-Passerines). Pro Vértes Nonprofit Zrt. Csákvár: 811-818.

HARASZTHY L. (2019)b: Partifecske *Riparia riparia* (Linnaeus, 1758). In: HARASZTHY L.: Magyarország fészkelő madarainak költésbiológiája. 2. kötet. Sárgarigóféléktől a sármányfélékig (Passeriformes). Pro Vértes Nonprofit Zrt. Csákvár: 298-302.

MARIÁN M. (1968): Uferschwalben Kolonien (*Riparia riparia*) bei den Mittelunterlaufen der Tisza I. Tiscia, IV. 127-138. p.

MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG (2008): Magyarország madarainak névjegyzéke. Nomenclator Avium Hungariae. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Budapest. 278 p.

PONGRÁCZ Á. & HORVÁTH M. (2010): Javaslat a fokozottan védett ragadozómadár és bagolyfajok, valamint a fekete gólya fészkelőhelyei körül alkalmazandó időbeni és területi korlátozásokra. Heliaca 8.: 104-107.

SIEGNER J. (2011): Gelegerosen und neue Wiederfunde oberbayerischer Uferschwalben *Riparia riparia*. *Ornithologische Mitteilungen* 63(10): 338-338.

SZÉP T. (1991): A Tisza magyarországi szakaszán fészkelő partifecske (*Riparia riparia* (L.), 1758) állomány eloszlása és egyedszáma. *Aquila*, 98. 111-124. p.

SZÉP T. (1994): Monitoring the size, distribution and survival of Sand Martin (*Riparia riparia*) breeding population in Hungary. In: HAGEMEIJER E. J. M. & VERSTRAEL T. J. (eds.): *Bird Numbers 1992. Distribution, monitoring and ecological aspects. 12th International Conference on IBCC and EOAC*. CBS and Sovon, Beek-Ubbergen: 213-218.

SZÉP T. (2000): Partifecske. In: HARASZTHY L. [szerk.]: Magyarország madarai. Mezőgazda Kiadó, Budapest pp. 252-254.

SZÉP T. (2009): Partifecske. In: CSÖRGŐ T., KARCZA ZS., HALMOS G., MAGYAR G., GYURÁCS J., SZÉP T., BANKOVICS A., SCHMIDT A., SCHMIDT E. [szerk.]: Magyar madárvonulási atlasz. Kossuth Kiadó, Budapest. pp. 403-408.

SZÉP T., CSÖRGŐ T., HALMOS G., LOVÁSZI P., NAGY K. & SCHMIDT A. (szerk.) (2021): Magyarország madáratlasza. Agrárminisztérium, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Budapest. 799 pp.

http://www.birding.hu/magyarorszag_madarai.html (Letöltés: 2025.07.08.)

<https://map.mme.hu/maps/map2> (Letöltés: 2025.07.09.)

10. SZAKÉRTŐI IGAZOLÁSOK

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Iktatószám: 14/2771-4/2011.
Ügyintéző: dr. Dorn Adrienn

SZ-050/2011.

HATÁROZAT

Dr. Kiss Béla (lakik: 4032 Debrecen, Soó R. u. 21.) kérelmezőt, aki

született:

anyja neve:

diplomáinak (okleveleinek) kiállítója, száma, kelte:

1. Debreceni Egyetem;
Mezőgazdaságtudományi Kar;
H-12/2003.; 2003. június 28.
2. Kossuth Lajos Tudományegyetem;
Természettudományi Kar;
227/1996.; 1996. június 29.
3. Debreceni Egyetem;
30/2001., 2001. június 2.

szakképzettsége:

okleveles biológus és biológia szakos tanár
halászati okleveles szakmérnök

tudományos fokozata:

környezettudományok doktora

SZTV

élővilágvédelem

szakterületen a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2011. június „ 14 ”

Tolnai Jánosné Dr.
mb. főigazgató-helyettes

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a.	Levélcim: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu
Telefon: 2249-100 Fax: 2249-162		orszagoszoldhatosag@zoldhatosag.hu

AGRÁRMINISZTERIUM
NEMZETI PARKI ÉS TÁJVÉDELMI FŐOSZTÁLY

Iktatószám: NPTF/651/5/2018.

Ügyintéző: Kincses Krisztina

Telefonszám: 06-1-795-2433

E-mail: krisztina.kincses@am.gov.hu

Tárgy: Dr. Kiss Béla tájvédelmi szakértői névjegyzékbe való felvétele

HATÁROZAT

Dr. Kiss Béla (lakóhelye: 4225 Debrecen, Zsindely út 77., KÜJ: 103622383)
Kérelmezőt, aki

született:

anyja neve:

diplomájának kiállítója, száma, kelte:

Kossuth Lajos Tudományegyetem
Természettudományi Kar
227/1996., Budapest, 1996. június 29.

szakképzettsége:

okleveles biológus és biológia szakos tanár;

Tájvédelem szakterületen (SZTjV)

szakértőként nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenység végzését engedélyezem.

Nyilvántartási szám: SZ-018/2018.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Az igazgatási szolgáltatási díjat – e címen 10 000 Ft-ot – Kérelmező megfizette; egyéb
eljárási költség nem merült fel.

INDOKOLÁS

Döntésemet Kérelmező végzettségének tekintetében a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: szakértői kormányrendelet) 5. §-a és 2. melléklete alapján, a szakmai gyakorlat tekintetében a 6. §-a alapján, továbbá a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján hoztam meg.

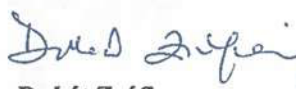
Jelen határozat részletes indokolását és a jogorvoslatról szóló tájékoztatást az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 81. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel mellőztem.

Hatáskörömet és illetékességemet a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 92. § (2) bekezdés a) pontja, a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 9/A. §-a, a szakértői kormányrendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V.22.) Korm. rendelet 79. §-ának 9. és 10. pontja alapozza meg.

Kiadmányozási jogom a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 5. § (3) bekezdésén, továbbá az Agrárminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 2/2018. (IX. 10.) AM utasítás 88. § (1) bekezdésén és 2. függelékének 4.2.4. pont 3. pontján alapul.

Budapest, 2019. 01. 03.

Dr. Nagy István
agrárminister
nevében és megbízásából

Dukát Zsófia
főosztályvezető

Kapják:

1. Dr. Kiss Béla (4225 Debrecen, Zsindely út 77.) – tértivevénnyel
2. Irattár

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Iktatószám: 14/02984-3/2012.
Ügyintéző: dr. Gribovszki Réka
Szakmai ügyintéző: Hévízi Gergely
Kellner Szilárd

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-034/2012.

HATÁROZAT

Dr. Müller Zoltán (lakik: 4032 Debrecen, Soó Rezső u. 21.) kérelmezőt, aki

született:

anyja neve:

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Kossuth Lajos Tudományegyetem;
Természettudományi Kar;
163/1997.; 1997. június 28.

szakképzettségei:

okleveles biológia-földrajz szakos tanár

SZTV Élővilágvédelem

szakterületeken a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2012. május „31”

Dr. Hecsei Pál
mb. főigazgató megbízásából

Tolnai Jánosné Dr.
Tolnai Jánosné Dr.
mb. főigazgató-helyettes

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a.	Levél cím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu
Telefon: 224-9100 Fax: 224-9162		orszagoszoldhatosag.gov.hu

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

mb. Főigazgató-helyettes

Iktatószám: 14/2984-9/2012.
Ugyintéző: dr. Gribovszki Réka
Szakmai ügyintéző: Hévízi Gergely

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-048/2012.

HATÁROZAT

Dr. Müller Zoltán (4032 Debrecen, Soó Rezső u. 21.) kérelmezőt, aki

született:

anyja neve:

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Kossuth Lajos Tudományegyetem;
Természettudományi Kar;
163/1997.; 1997. június 28.

szakképzettségei:

okleveles biológia-földrajz szakos tanár

SZTV Földtani természeti értékek és barlangok védelme

szakterületen a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2012. július „18”

Tolnai Jánosné Dr.
mb. főigazgató-helyettes

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a,	Levélcím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu
Telefón: 224-9100 Fax: 224-9162		orszagoszoldhatosag.hu